

SLOVENSKI NAROD.

Letnja vsak dan svojer, izmiri nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko deželo za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za en mesec 2 K 80 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leto 34 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K, za en mesec 2 K. Kdor hodi sam ponj, plača za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za en mesec 1 K 90 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Na naročbe brez istodobne vpošiljavitve naročnine se ne ozira. — Za oglasila se plačuje od peterostopne petit-vrste po 12 h, če se oglasila tiska enkrat, po 10 h, če se tiska dvakrat in po 8 h, če se tiska trikrat ali večkrat. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je v Knafljovih ulicah št. 5. in sicer uredništvo v I. nadst., upravnništvo pa v pritličju. — Upravnništvo naj se blagovoljno pošiljati naročnine, reklamacije, oglasila, t. j. administrativne stvari.

Mesečna priloga: „Slovenski Tehnik“.

Uredništva telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

Upravnništva telefon št. 35.

Poslanska zbornica.

Na Dunaju, 2. julija.

Poslanska zbornica je zasedena skoro polnoštevilno in priznati moramo, da so bile tudi razprave večkot sedem ur trajajoče seje jako zanimive.

Ko je bilo vložnih več nujskih predlogov in interpelacij, je nadaljevala zbornica razpravo o nujskih predlogih poslancev Glöckel in sodrugov, Nemca Stranskega in tovarišev ter barona Hocka in tovarišev v zadevi ustrahovanja treh nemških uradnikov-kandidatov.

Zgodilo se je namreč, da so trije državni uradniki kandidirali na podlagi svobodomiselnega programa. Dva izmed njih sta kandidirala proti kršč. socialnim voditeljema dr. Luegerju in princu Lichtensteinu. Pri volitvah so vsi trije propadli, eden le s 67 glasovih manjšine. Zdaj pa je storila še vlada h propadlim trem uradniškimi kandidaturam: enega je poslala v Bukovino, enega v Tirole in tretji je dobil poseben ukor.

Naravno, da je ta dogodek izzval veliko ogorčenje, ker vlada med naprednimi krogi splošno prepričanje, da so bili ti trije uradniki ustrahovani krščanskim socializmom na ljubo, ker so se upali upreti tako vzvišenim kandidaturam, kakor je bila ona v osebi Luegerja in Lichtensteina.

To ustrahovanje je dalo tudi povod omenjenim trem nujskim predlogom, ki so zahtevali, da naj vlada pokliče disciplinirane uradnike na prejšnja mesta, in ki obsojajo tako postopanje s strani vlade. Eden predlogov je zahteval samo, vlada naj predloži čim prej zakonski načrt nove, modernemu duhu odgovarjajoče službene pragmatike c. kr. vlade.

Predvsem se je oglasil k besedi finančni minister Korytowski, ki je poskusil braniti stališče vlade. Obkroževal ga je velik krog poslancev raznih strank. Eni so mu pritrjevali, drugi so se mu smejali v obraz

in ga tudi na drug način zasmehovali. Slika je bila prav pestra in jako čudna. Celo uro je govoril mož in sproti odgovarjal na razne medkliece in reči moram, ne brez duha. Ministrski predsednik je sedel nepremično na desni Korytowskega kakor kip. Menda tudi enkrat ni krenil z glavom.

Ko je po dobri uri finančni minister končal, se je oglasil k besedi grof Sternberg. Vse se smeje, poslanci in galerija. Kdo smatra Sternberga resnim?!

Svoj govor je prikrojil kakor po navadi. Udrihal je po schönbrunnski politiki, vladi je očital, da gre roko v roki s socialno demokracijo in v dokaz navajal, da so proti njemu agitirali celo okrajni glavarji s svojimi soprogami v prilog njegovemu socialnodemokratskemu protikandidatu. Socialistom je predbacival znano frazo rdeče internacionale in sploh skrbel, da je bilo poleg koristnega tudi nekaj za smeh. Ko je končal, so se razni poslanci — poljski zlahtnik pater Stojalovski na čelu — nazadnjaških strank kar dremjali okrog njega, da mu čestitajo na uspehu. Klerikalec dr. Korošec mu je s pravo iskrenostjo stiskal roko in bil celo tako srečen, da je mogel z gospodom grofom izpregovoriti nekaj besed. Upajmo, da se je zgodilo vse to iz dušnega sorodstva in ne vsled tako prozaičnega snobizma.

Nemški nacionalc Weidenhofer je oporekal finančnemu ministru, da bi se godilo c. kr. uradništvu v Avstriji tako dobro, kakor n kjer več na svetu. Povedal je slučaj, ki se je prigodil nekemu hromemu človeku. Nastavljen je bil v c. kr. službi kot diurnist in ker ni dobil celo leto nič plače, a je bil gromtno velik revež, je moral ob prostih urah v resnici s klobukom v roki po dunajskih ulicah — beračiti.

V dolgi razpravi je bilo izrečeno mnogo besed za, mnogo proti. Po konstelaciji zbornice in razpoloženju v raznih strankah je bilo pričakovati, da bo iz večine vsem predlogom nujsnost odklonjena.

Omenimo naj jako lepi nastop mladega češkega socialista dr. Leva Wintra. Ne pozna se mu, da ima že 30 let. Slaboten fant, pa izraz njegovoga obraza priča o inteligenci. Najstarejši poslanci so se zbrali okrog svojega menda najmlajšega kolega in priznati moram, da mu tudi drugostrankarji niso odrekli izvanredne spretnosti. Za svoj govor, (v češkem in deloma v nemškem jeziku) je žel zaslužen priznanje. Seveda je nastopil strogo proti vladi in kazal na raznih slučajih, kako preganja c. kr. vlada svoje uradnike tudi na Češkem vsled politično strankarskih ozirov.

Da se godi c. kr. uradništvu slično tudi v Galiciji, je povedal ukrajinski narodni zastopnik Budžinovski, in sicer preganja vlada tu tiste uradnike, ki se nočejo pokoriti zlahti, pred vsem torej ukrajinske narodnosti.

Okrog sedme ure je prišlo slednjič vendar do glasovanja. Nujsnost predloga, v katerem se zahteva od vlade, da svoje odredbe glede discipliniranja omenjenih treh uradnikov takoj prekliče, je bila odklonjena. Za so glasovali samo nekateri napredni Nemci, socialni demokratje in pa Ukrajinci.

Odklonjena je bila nujsnost tudi drugemu predlogu, v katerem se zahteva odpravo nekaterih starih določb, novo službeno pragmatiko in preiskavo v zadevi discipliniranja onih treh uradnikov. Poleg socialistov, Ukrajincev, poljske ljudske stranke, nekaterih Nemcev in naprednih Slovencev Ježovnika, Robleka, dr. Rybača Štreklja ter izmed Hrvatov istega kluba: dr. Laginja in prof. Mandiča ni glasoval nihče za nujsnost. Naš poročevalec je dobil vtis, da je bilo slovenskim klerikalcem silno neprijetno, da so se slovenski napredni poslanci zavzeli za strogo preiskavo teh slučajev. Dr. Šusteršič in dr. Korošec sta gestikulirala živahno z rokami, kakor da hočeta s tem doseči, da sedejo slovenski napredni poslanci. Naš poročevalec je dobil celo utis, da skušata z besedami pre-

govoriti imenovane poslance za drugačno glasovanje. Dr. Šusteršič je dr. Rybača nekaj živahno pripovedoval; če je bilo zaradi glasovanja, je gotovo čudno, da se upa dr. Šusteršič vmešavati v zadeve oseb, ki niso v njegovem klubu. V tem slučaju je bilo tudi proti taktu.

Sprejeta je bila končno nujsnost predloga, v katerem se od vlade zahteva, naj predloži čim prej zakonik moderne službene uradniške pragmatike.

Prihodnja seja jutri.

Prvi govor ljubljanskega državnega poslanca Ivana Hribarja

v poslanski zbornici 27. jun. 1907.

(Po kratkem slovenskem uvodu, v katerem zlasti poudarja pravice slovenskega jezika tudi v tej hiši, nadaljuje nemški):

Visoka zbornica! Ne da se tajiti, da je postalo sanirauje deželnih financ zdaj prav nujsna potreba za državo. Skrajni čas je, da se zaveda vlada svoje naloge in samo veselo moramo pozdravljati, da je sporočil Nj. ekscelencija minister za finance, da vlada že pripravlja tak potreben zakonski načrt, ki se peča s temi najnujsnejšimi državnimi potrebami.

Nujni predlog, o katerem razpravljamo zdaj in ki so ga podpisale vse stranke te zbornice, opominja vlado že ob dvanajsti uri, da svojo nalogo docela izpolni.

Mika me, častiti gospodje, raziskavati po vzrokih, ki so pripravili do danes deželne finance v tak kritičen položaj, ali z ozirom na to, da čakajo ljudskega parlamenta še jako važne naloge, nočem nadlegovati vis. zbornice s kakimi dalekosežnimi razpravami.

Pred vsem mi bodi dovoljeno poudarjati, da zadene ravno državo velika krivda, ako se nahajajo danes deželne finance v tako dezolatnem položaju.

Gospoda moja! Država je umela z neko prebrisanostjo, dejal bi gospodarsko politiko — pri nas v Avstriji sicer ta ni vedno prebrisanost, ali v tem slučaju je prebrisanost služila svojem namenu — vse velike izdatke, ki bi jih morala pokriti pravzaprav ona, navaliti deželam. (Glasno pritrdjevanje.)

Kot dolgoletni proračunski poročevalec kranjskega deželnega zbora, bi vam mogel navesti v potrdilo svojih trditve dosti dokazov.

Omejiti se hočem samo na en slučaj in sicer je to vprašanje deželne kulture, ki je sicer državna stvar, a jo je zvalila država vedno deželam na hrbtišče.

Dovoljeno pa naj mi bo, gospoda moja, da navedem tu jako eklatanten slučaj. Gotovo mi pritrđite, da je najvišja državna dolžnost, skrbeti za povišanje kulturnega nivoa in ljudskega blaga. Za te stvari ni bilo v predparlamentarni dobi nikdar potrebnega denarja. Pač so imeli denar za bleščeče vojaške parade in nesrečno poveljevane vojske, ali kadar se je šlo zadostiti potrebam ljudstev, ni bilo v Avstriji nikdar denarja.

Ali celo potem, gospoda moja, ko so bili poklicani narodi Avstrije k zakonodajnemu delu, je razumela birokracija — katere politično šolanje se po mojem prepričanju ne razvija vspešno z evolucijo ljudske volje — vso stvar napraviti tako, kakor je bila prej. Tako zahteva vlada vsakokrat, kadar stori kaj v zadevah ljudskega blaga ali gmotnega blagostanja, da ji priskoči dežela na pomoč z enakim deležem.

Gospoda moja, pri nas v Kranjski je taka navada in mislim, da mi nihče ne ugovarja, če trdim, da je isto tudi v drugih deželah in kraljestvih. (Pritrdjevanje.)

Kar se tiče dviga kulturnega stanja je splošno znano, da se je znala država oprostiti vsakih izdatkov, ki bi bili potrebni zlasti za ljudsko in obrtno šolstvo. Ker pa je stvar zdaj taka, mi tudi priznate, da je zdaj dolžnost vlade, da poseže

LISTEK.

Tri grešne duše.

(Opomnja k osebam Cankarjevega „Aleša iz Razona“.)

Nobena religija ne izumrje popolnoma. Tisoč let je tega, kar so bili Slovenci z ognjem in mečem pokristjanjeni, a še dandanes je med narodom ohranjenih vse polno ostankov nekdanje paganske vere in kdo ve koliko let še poteče, predno bodo ti ostanki izginili. Ravno tako je tudi pri drugih, zlasti med Rusi, dasi so tudi tako prosvitljeni narodi, kakor so Nemci, Angleži, Danci itd. ohranili mnogo paganskih običajev. Stare bogove je bilo pač mogoče odstaviti in jih poslati v pregnanstvo ali v sreihi človeških je le ostal nanje spomin. Dogme zamorejo priti ob veljavno, če spozna človeška pamet njih notranjo nevdržljivost, religiozno čuvstvo pa le ostane vedno, četudi se kulturi primerno in vsled kulturnih vplivov preminja.

Tudi ljudje, ki so ene vere, so pravzaprav jako različnih verskih nazorov. Vera je pač stvar srca in čuvstva in zato si jo prilagodi vsak svoji individualnosti primerno. Človek, ki si je prisvojil vsebino sodobne dušne kulture ima o verstvu čisto

drugačne pojme, kakor kak Bohinjec, v čigar srec vzbujajo celo kanibalisk podobe v gorskih kapelicah topla verska čuvstva. Tudi ljudje, ki se načeloma popolnoma vjemajo v verskih stvareh so lahko v mnogih ozirih popolnoma necerkveni nazorov. Gregorčičev katolicizem je bil vendar ves drugačen, kakor Mahničev, Strossmayrov ves drugačen, kakor Missijev, Schellov in Ehrhartov ves drugačen, kakor Jegličev ali Krekov.

Tako je pri vseh ljudeh, prav brez izjeme. Kmet si vero prilagodi svojim kmetskimi pojmom primerno. Od svetnikov hoče, naj ga varujejo toče in vzdravijo bolno živino in če mu svetnik ne pomaga, pride kmalu ob zaupanje. Meščan v kaj takega že ne verjame. Nasproti pa meščan marsikaj jemlje doslovno kot popolnoma resnično, kar je smatrati zgolj kot prispodobno, alegorijo simbol itd. Kultura diferencira ljudi tudi v verskih stvareh in proti temu ni nobene pomoči.

Počasi a dosledno izvršuje kultura svojo misijo tudi v religioznem oziru, a, kakor rečeno, religiozno čuvstva ne bo nikdar ali vsaj še stoletja ne izruvala iz človeških src. To čuvstvo živi tudi pri ljudeh, ki so se sicer duševno popolnoma emančipirali od posamičnih cerkva in pripadajo dotičnim veroizpovedanjem samo formalno.

To so pokazali različni dogodki, zlasti kažejo to uspehi umotvorov, katerih snov je zajeta iz verskih virov. Ni treba omenjati glasbe, ki ne bo nikdar izgubila stika s cerkvami. Podučnejši so uspehi, ki so jih imeli popolnoma necerkveni umotvorci, v katerih so vporabljene religiozne ideje ali religiozni motivi.

Največjega ruskega kiparja Antokolskega je napravil njegov kip Izveličarja svetovnoslavnega. Premeten ogrski Žid Munkacsy, je uganil, kako živo je religiozno čuvstvo tudi med tistimi ljudmi, ki jih oficijalni cerkveni krogi proglašajo za brezverce in njegovi računmi so se obnesli. Munkacsyjevi podobi »Ece homo« in »Kristus pred Pilatom« sta bili razstavljeni po vseh večjih evropskih mestih in prišlo jih je gledat na milijone ljudi. Munkacsy je obogatel s tema slikama, obogatel pa je tudi budimpeštanski podjetnik, ki je izdal reprodukcije v barvotisku teh dveh podob. Samo na Slovenskem je ta podjetnik, kakor je pripovedoval njegov popotnik, prodal kakih 1000 izvodov teh reprodukcij. Koliko pa še drugod.

Nemški slikar Uhde je pravzaprav precej skromen talent, a s svojimi slikami, v katerih zlorablja Izveličarja v kupčijske namene, si je pridobil velik ugled, odlično mesto v javnosti in lepo premoženje.

V literaturi je ravno tako. Sienkiewiczov roman »Quo vadis?« je morda najbolj čitani roman zadnjih dvajset let. Na vse jezike je preveden v milijonih eksemplarjev je razširjen in obiskovalci javnih knjižnic se zanj kar trgajo. Ravno tako velik uspeh je imel roman »Ben Hur« in Gustava Frenssena lani izišli roman »Hilligenlei« je imel zato izreden uspeh, ker je bivši pastor Frenssen spisal svojemu romanu dodatek, v katerem razlaga svoje pojmovanje Izveličarjeve osebe in njegovih naukov. No, celo Renanovo odlično proticerkveno delo o Kristusu spada še dandanes med največ čitane spise.

Ta so pač jasni in prepričevalni dokazi, da si ljudje ohranijo versko čuvstvo tudi tedaj, ko so le še formalni člani kake cerkve. Kajti ljudi, ki so se gnetli okrog Munkacsyjevih in Uhdejevih slik, ki kupujejo ali čitajo romane, kakor so »Quo vadis?«, »Ben Hur« ali »Hilligenlei« teh pač ni šteti med ortodoksne vernike te ali one cerkve.

Cankarjeva najnovejša povest »Aleš iz Razona« je seveda čisto drugačna, kakor omenjeni romani. Snov je vzeta iz sodobnega življenja. Nič ni v njej bibličnega, nič ni v njej, kar bi bilo zajeto iz verskih ali iz cerkvenih studencev. A vendar je nekaj v njej, kar zanima čitatelja tudi z religioznega stališča. Namreč

versko mišljenje in čuvstvanje glavnih oseb te povesti.

Tri verne duše je Cankar naslikal v »Alešu iz Razona«. Vse te tri duše so skozinsko verne, a vsaka po svoje in vse tri so grešne.

Aleš sam je čisto animalično bitje, vedno moli, vedno stika po cerkvah, vsak dan čita življenje svetnikov, zida kapelice in je sploh nad vse vnet kristijan. Toda to je sama zunanost. Po srecu in po duši je Aleš popolnoma nekristijanski. Ne da bi kdaj dvomil o kakem verskem nauku. Kaj še! Do pičice verjame vse in globoko je prepričan, da je vse resnica, kar cerkev uči. A uredil si je vero po svoje. Božja vsegamogočnost in nezmotljivost mu je vzvišen nauk, a vzlic temu so dejanja njegova dostikrat taka, kakor bi menil, da Boga le lahko ukani ali zmoti. Alešovo kristijanstvo je tako, kakor je on sam, namreč animalično.

Pravo nasprotje Aleša je Hana Frčajeva. Njena vernost je idealna, njej je vera tolažba in moralna zaslomba in pristno je njeno hrenenje po popolnosti v verskem smislu. Toda kri ni voda in ko se oglasi njena kri, tedaj zagrne Hana Frčajeva lursko Mater božjo in podobe svojih uzorov, različnih deviških svetnic, ker se ne smatra za vredno, da bi še povzdignila svoje oči k njim. A ko se kaplan vzlic hipnemu poželenju

vmes. Današnja razprava naj jo opominja, da to svojo dolžnost zvesto opravi.

Nastane vprašanje, na kak način naj odpomore država. Po mojih mislih je najprej treba dobiti vir temu zlu, kajti drugače nobena operacija ne more ozdraviti bolnega telesa. In ni težko dobiti izvora tej bolezni. Vzemite v roke proračun katerekoli dežele avstrijske in na prvi pogled se vam že pokaže, da napravijo rastoči primanklji ponajveč in glavno izdatki za ljudsko šolstvo. (Pritrjevanje.)

Smatram torej kot neobhodno potrebno, zastaviti vse sile, da omogočimo deželam plačati te velike izdatke. Govori se, če tudi finančni minister danes ni povedal, da se hoče vlada obvezati v plačilo gotovih averz deželam in kraljevinam ali pa vsaj nekaj podobnega, da prevzame tudi ona nekaj izdatkov za ljudsko šolo.

Jaz za svojo osebo bi smatral tak vkrep kot polovičarski, in sicer zato, ker še vedno nismo dosegli vrhne kulminacije izdatkov za ljudsko šolo, ker se ti izdatki od leta do leta povečavajo z ozirom na vedno rastoče število ljudstva. Danes niti približno ne moremo reči, kdaj se pomiri to naraščanje. Zato smatram kot neobhodno potrebno — in to je glavni namen mojega izvajanja — da prevzame država plačevanje učiteljstva. (Pritrjevanje.)

Gospoda moja! Ta po meni priporočena metoda bi odpravila vso bedo učiteljstva. Saj veste Vi vsi dobro, kako si prizadeva učiteljstvo vseh kronovin, da se organizirajo njih plače enotno in sicer tako, da odgovarjajo četvero nižjim činovnim razredom državnih uradnikov. Na ta način, ki ga priporočam, bi bilo mogoče izpolniti tako upravičene želje vsega celokupnega učiteljstva. Drugače res ni mogoče. Na ta način pa bi bilo nadalje tudi mogoče odpraviti deficit, ki se pojavlja leto za letom po deželnih dvorih.

Gospoda moja! S tem pa je zvezanega še nekaj drugega, na kar bi se Vas dovolil opozoriti. Niso samo dežele prizadete na tako slabem finančnem položaju, ampak tudi večje občine in pred vsem mesta s samostojnim statutom. Država je namreč tudi tem navalila vzdrževanje ljudskega šolstva in s tem poslabšala njih finance.

Ni se zgodilo samo enkrat, da so se zbrala statutarna mesta na Dunaju, da se posvetujejo o tem in nadalje o vprašanju, kako sanirati svoje finance.

Če prevzame država učiteljstvo v svojo oskrbo, bi bilo potem mogoče — pravim mogoče, ker, zadevo bi bilo treba prej proučiti — da bi prevzele dežele ostale obveznosti za šole. S tem bi bilo na mah pomagano tako deželnim financam kakor večjim občinam, predvsem mestom s samostojnim statutom.

njenega mesa zaradi dobrote njenega srca in plemenitosti njenega mišljenja nagne nad njeno roko in ji jo iz hvaležnosti poljubi, ko se Hana zave svojega položaja, tedaj pa odgrne zopet lursko Mater božjo in druge podedbe in gleda nanje zopet z jasnimi pogledi in srečnim srcem.

Nekako sredi med Alešem in med Hano stoji kaplan. Veren je to se umeje, goreč za svoj poklic ali vsi verski nauki niso mogli zadušiti v njem človeških čuvstev. Najti zape-ljivca svoje matere in jo maščevati nad svojim laštnim očetom — to mu je naloga življenja in niti trenotek se ne zmeni, da je to v največjem nasprotju z verskimi nauki. Med povzdigovanjem zagleda in spozna svojega očeta izpod monstrance in ko dobi Aleša pozneje samega v cerkvi, pozabi, kdo da je, pozabi, da kleči njegov oče pred altarjem, dvigne palico in udari nevrednega svojega očeta.

Čudovito fino in nežno je izpe-ljal Cankar psihološko karakteriziranje teh treh pri vsi svoji vernosti grešnih duš. Kontrast med tem, kar te tri osebe verujejo in navadno z besedami in z dejanji vsak po svoje posvedočujejo — in med tem, kar delajo, ko se razvije konflikt v povesti, povečuje Cankarjevo karakteristiko do kristalne čistosti. Troje človeških src nam je odkril Cankar v tej povesti, odprl nam je pogled v globine troje vernih, a grešnih duš. »Aleš iz Razora« je v tem oziru pravo mojstrsko delo. K.

Gospoda moja! Trdno sem uveren, da bo našel ta moj nasvet pri učiteljstvu cele Avstrije vesel odmev in to docela upravičeno, kajti, kakor sem dejal prej, učiteljstvu se godi v tej državi tako slabo kakor nobenemu drugemu stanu. Prepričan pa sem, prav tako, da bi se s tem ugled učiteljstvu povsod zelo dvignil. Učitelj bi imel kot državni uradnik v očeh prebivalstva višji ugled, kar je zlasti v takih deželah potrebno, ki stoje prosvetno na nižji stopnji in so premalo prosvetljene, zato pa gledajo na šolo in učitelje le od strani.

Učitelji so vendar pionirji prosvete, pionirji prosvete, ki vodi do inteligentnega dela, kar tvori podlago ljudskemu blagostanju. (Odobrav.) Priporočam tedaj vladi, naj pri svojem zakonskem osnutku, s katerim hoče pomagati deželnim financam, vpošteva te moje misli.

Ne morem si kaj, častiti gospodje, pred koncem spominjati se še nekaj besed, ki jih je dejal minister za notranje zadeve. Gre se namreč za one njegove besede, ki so jih gospodje gotove stranke tako ostro kritikovali. Priznati moram, da se v principu strinjam z onimi gospodi poslanci, ki so izrekli nad ministrom svojo ostro obsodbo (Minister za notranje zadeve je namreč nasprotnik splošni in enaki volilni pravici za deželne zbere in zato so mu socialisti in Rusini ljuto ugovarjali. Prip. poroč.) ali vzlic temu se nisem udeležil tistih turbulentnih scen. Konstatiral bi rad, da po mojem prepričanju ni bilo umestno in popolnoma odveč, nastopiti proti današnjim besedam Nj. ekselence ministra za notranje zadeve na tako oster način. (Medklc.)

Prosim, poslušajte moje nadaljne besede. Mislim, da bo z njimi i častiti gospod, ki ga jaz nimam časti poznati, zadovoljen.

Še ni dolgo tega, kar je dejal šef avstrijske vlade v tej visoki hiši — lasciate ogni speranza — naj ne misli kdo, da bo vpeljana v Avstriji splošna in enaka volilna pravica. Komaj pa sta minula dva meseca, je predložil ravnosti šef zbornici zakonski načrt, s katerim naj se uvede splošna in enaka volilna pravica. Če se spominjam te enunciacije bivšega šefa avstrijske vlade, mislim, da tudi besede notranjega ministra ne bodo večno držale. (Pritrjevanje.)

Prepričan sem celo, gospoda moja, da ni več daleč čas, ko stopi tudi notranji minister — če bodo narodi Avstrije to neprestano tirjali — pred nas s predlogom splošne in enake volilne pravice za — deželne zbere. (Živahno pritrdjevanje in ploskanje.)

Jaz za svojo osebo bom ta trenotek z največjim zadoščenjem pozdravljal.

In zdaj končam s ponovnim poudarkom, kako nujno so potrebne deželne finance korenitega saniranja. Vladi pa še enkrat toplo priporočam, naj temeljito premisli moj nasvet glede poddržavljenja učiteljstva. (Živahno odobravanje. Hribarju čestitajo razni poslanci.)

Glas iz Štajerske.

Od Sv. Lenarta v Slov. goricih:

Na dan 30. junija tega leta je sklical okrajni odbor narodne stranke za šentlenski okraj zaupno posvetovanje zanesljivih mož vsega okraja. Tega posvetovanja se je udeležilo 40 mož.

Predsednik okrajnega odbora je poročal zbranim pred vsem o političnem položaju, posebno o razmerju poslancev, katere je poslal slovanski jug na Dunaj.

Po tem poročilu se je razpravljalo o časnikih, pri katerem smo prišli vsi do zaključka, da obsojamo napade na posamezne osebe, posebno še, ker v dosedanjih napadih ni bilo trohice resnice. Sklenili smo, odgovarjati na napade počrnelih listov z molkom.

V smislu programa narodne stranke za Štajersko hočemo svojim idejam postaviti temelj le z realnim delom; z delom hočemo iti naprej po nam znani stezi ne oziraje se ne na desno, ne na levo.

V tem smislu so se vršile nadaljne razprave. Predmet za predmetom se je preresetaval. Iz vseh razprav smo posneli, da je mnogo speših moči v Slov. goricih, katere so v stanu prinesiti nam blagostanje.

V tem smislu so bili stavljeni in sprejeti razni nasveti in predlogi. Zborovalci so sklenili, da se odpošlje poslancu drju. Ploju to-le pismo:

Zaupniki narodne stranke lenarškega okraja, zbrani dne 30. junija 1907 pri Sv. Lenartu v Slov. goricih (navzočih 40 mož) z zadoščenjem odobravamo odločni nastop državnega poslanca dr. Miroszlava Ploja, kateri je preko domačih osebnih in strankarskih bojev upošteval koristi vseh Jugoslovanov.

Pričakujemo od zveze Jugoslovanov, da bode zastopala koristi tudi onih krajev, katerih kmetstva zveza in na njenem programu izvoljeni od malenkostnih ozirov odvisni poslanci ne morejo zastopati.

Interpelacije same in kričanje v parlamentu ni resno delo.

Takoj pa se je poslala imenovanemu v Ormožu zborujočemu poslancu ta-le brzojavka: Dr. Ploj, Ormož. Vaši možati samostojnosti se klanja 40 zborovalcev.

Nadalje je shod soglasno sprejel te-le resolucije, katere naj se pošljejo zvezi južnih Slovanov, da jih predloži vladi in predsedstvu državne zbornice.

Zaupniki narodne stranke lenarškega okraja, zbrani dne 30. junija 1907 pri Sv. Lenartu v Slovenskih goricih.

I. Uvidevamo potrebo, da se osnuje vse šolstvo po slov. krajih na narodni podlagi.

Zahtevamo, da se v vseh krajih, oziroma šolah, katere obiskujejo Slovenci, uvede slovenski učni jezik, poučujejo pa naj se v njih tudi drugi jeziki.

Zahtevamo ustanovitev strokovnih šol na drž. stroške.

Zahtevamo preustrojitev gimnazij v gornjem smislu in ustanovitev slovenskih realk.

Zahtevamo ustanovitev slov. vseučilišča v Ljubljani.

II. Uvidevamo kot prvi predpogoj gospodarskega obstanka in razvoja vzhodne Štajerske, osobito Slovenskih goric železniške zveze teh pokrajin s svetovnimi železniškimi programi.

Zahtevamo, da visoka c. k. vlada na Dunaju pospeši v kar najpreje že predloženo ji železniško c. elo zveze Purkla-Sv. Lenart-Ptuj-Rogatec, katera bo delo član prometne verige med Dunajem preko vzhodne in južne Štajerske in Dalmacije in med morjem Jadranskim.

III. Uvidevamo končno, da gospodarstvo, osobito kmetijstvo vzhodne Štajerske propada, posebno v Slov. goricih, to pa vsled visokih davkov in še višjih doklad, vsled ogromne prezadolžitve posestev in ne najmanj vsled pomanjkanja čilih delavnih moči na eni in vsled bremen povzročenih od drugod izrabljenega proletarijata na drugi strani. Bojimo se gospodarske katastrofe v najkrajšem času.

Zahtevamo radi tega nujne od pomoči od visoke c. kr. vlade. Zahtevamo moči in rotimo državo, da začne z delom razdolžitve kmetijskih posestev in stori potrebne korake za ohranitev čilih kmetijskih delavnih sil in za preskrbo teh v oslabelosti in starosti.

Zahtevamo, da se odpošlje v Slov. gorice na državne stroške izvedene, kateri naj preišče vzroke gospodarskega propada pri nas in potem s predlogi opozori in pripravi do rešilnih dejanj.

Shod se je nato po dvehurnem posvetovanju zaključil — v znamenju dela.

Iz odsekov.

Dunaj, 2. julija. Glavni odseki so se danes konstituirali sledeče: proračunski odsek: Chiari predsednik; Kramar, Ebenhoch in Nemeo namestniki; poslovniki odsek: Fuchs načelnik, Bobrsky in Perner-

storfer namestnika; legitimacijski odsek: Šusteršič načelnik, Herold in Schwegel namestnika; odsek za podpore: Schreiner načelnik, Schraffl in Udrzal namestnika; imunitetni odsek: Slama načelnik, Funke in Rieger namestnika.

Tirolski deželni zbor.

Dunaj 2. julija. Zadnje dni so imeli tirolski poslanci vseh strank posvetovanje o tem, naj bi se tirolski deželni zbor sklical pred jesenskim zasedanjem državnega zbora h kratkemu zasedanju, da sklene spremembo deželnozbornskega volilnega reda. Konference niso imele uspeha vsled ugovora italijanskih poslancev. Nove volitve prihodnje leto se bodo vršile potemtakem po starem volilnem redu.

Konflikt med Hrvati in Madžari.

Budapešta, 2. julija. V konferenci neodvisne stranke je govoril posl. Hollo o obstrukciji Hrvatov ter rekel, da je dolžnost stranke, pospeševati rešitev te zadeve v blagor stranke in dežele. Stranka mora podpirati predsedstvo v pravični, a odločni uporabi poslovnik.

V krogih hrvaških poslancev se osnuje na Hrvaškem organizacija narodnega odpora do skrajne meje. Iz zaupnikov vseh strank se ustanovi narodni svet, ki bo dajal smer hrvaški politiki ter vodil volitve. Boj se prenese tudi na gospodarsko polje ter se skuša pridobiti hrvaške veletrgovce, naj v služaju, da postane službena pragmatika za železničarje zakon, bojkotirajo ogrske tovarne ter si naročajo blago iz Češke. Posl. Zagorac je izjavil, da se sedaj ne gre več le za jezikovno vprašanje, temuč poglavitno za to, ali je Hrvaška napram Ogrski samostojen faktor ali ne. Hrvaška se je prepričala, da nagodba ne jamči Hrvaški za njena prava. Na podlagi sedanje nagodbe ne more na Hrvaškem sploh obstati nobena stranka. Geslo je sedaj: z novo nagodbo, oziroma z revizijo nagodbe zagotoviti Hrvaški njene pravice, ker drugače ne more biti govora o kakem prijateljstvu med Ogrsko in Hrvaško.

Posl. Barabas je rekel na shodu v Aradu: Ako naj podam politično izjavo, združim jo lahko v besede: »Proketo slabo nam gre.«

Hrvatje v ogrskem državnem zboru.

Budapešta, 2. julija. Nadaljevala se je podrobna debata o službeni pragmatiki železničarjev. Cela vrsta hrvaških poslancev je vložila protipredloge ter bi morali vsled tega dobiti zaključno besedo, toda po par besedah je predsednik vsem odtegnil besedo, kar je povzročilo med Hrvatih vihar, Madžari pa so se flegmatično smejali. Glasovati bi se bilo moralo po imenih, ker je to zahtevalo zadostno število hrvaških poslancev. Toda predsedstvo je pridobilo 20 madžarskih poslancev, ki so podpisali predlog, naj se glasuje šele jutri, a danes se mora debata nadaljevati. K § 1. je govoril posl. dr. Lorković, toda predsednik Rakovszky mu je kmalu odtegnil besedo. Nastal je vihar med Hrvatih. Isti prizor se je ponovil pri govoru posl. dr. Vinkovića. Tudi temu je predsednik odtegnil besedo. Ker je posl. dr. Magdić zaklical: To je nezaslišano! ter se za ukor zahvalil, začeli so klicati poslanci neodvisne stranke: »Svinja!« V tem trenutku so skočili vsi hrvaški delegatje s sedežev ter viharno zahtevali, da se žalilec kaznuje. Sledili so grozovito viharni prizori. Hrvatje so klicali: »Ne pustimo zborovati, dokler ne dobimo zadoščenja!« Ker je vihar naraščal, prekinil je predsednik sejo, potem pa ukoril posl. Fernbacha, ki je bil zaklical Hrvatom dotično psovko. S tem so se Hrvatje pomirili. A ko so začeli govoriti, odtegnil jim je predsednik po vrsti besedo, in sicer je začel ta usoda poslanec Supila, dr. Šurmina, dr. Babića-Gjalskega, dr. Popovića, dr. Vinkovića in Penjića. Posl. dr. Babiću je celo odtegnil besedo še preden je začel govoriti, češ, da nalašč ni hotel takoj

pričeti. Zaradi tega nezaslišanega postopanja je nastal zopet vihar med Hrvatih ter so zahtevali tajno sejo. V tajni seji ni pustil predsednik govoriti hrvaško, vsled česar je protestiral dr. Popović v madžarskem jeziku.

Poljaki in Madžari.

Lvov 2. julija. Obenem z vsesokolskim zletom v Pragi so obhajali tudi poljski Sokoli veliko slavnost v Lvovu. Zgodilo se je to zategadelj, ker se je češko časopisje odločno zavzemalo za narodne pravice Malorusov. To priložnost so hoteli porabiti Madžari, da zabijejo kol razdora med Slovane. Znani dvorezni madžarski poslanec dr. Kovacs je prišel z deputacijo Madžarov na sokolsko slavnost v Lvov. Toda madžarska deputacija najbrže ni bila posebno navdušena, ko jo je pozdravil v imenu poljskih Sokolov Czechoviz sledeče: »Pozdravljamo vas s tisto prisrčnostjo, ki smo jo dolžni gostom. Poljski pregovor pravi: Gost v hišo — Bog v hišo. Toda ubraniti se ne moremo skelečega čuvstva, ako pomislimo, da ste zastopniki stranke, katere vlada preganja in zatiira sorodne nam Slovake in Srbe, in ki ravno sedaj zavzema proti našim bratom na Hrvaškem tako krivično in jasnemu pravu nasprotujoče stališče.«

Zarota v Črni gori?

Belgrad, 2. julija. »Stampa« poroča iz Kotora: »Na ukaz črnogorskega vojnega ministra so zaprli v Cetinju dva kapitana in štiri poročnike. Vseh šest častnikov je napravilo svoje študije v vojni akademiji v Belgradu ali v italijanskih častniških šolah.«

Dubrovnik, 2. julija. V Cetinju, Nikšiću in Podgorici so zadnje dneve zaprli petnajst častnikov, ki so obdolženi zarote proti raznim članom ministrstva.

Rumunska si pomnožuje vojsko.

Bukarešt, 2. julija. Vojni minister je predložil zbornici načrt, naj se pomnoži rumunska armada za dva nova polka, tako da bo imela Rumunska 18 pešpolkov.

Portugalska pred revolucijo.

London, 2. julija. Povodom odhoda prestolonaslednika v Afriko je bila konsignirana vsa garnizija v Lisbonu. Vkljub temu so bile v pristanišču hrupne demonstracije proti dinastiji in ministrskemu predsedniku. Kralj je baje pooblastil ministrskega predsednika, da sme v potrebi suspendirati vse državljanske pravice, proglasiti nad mestu malo obsedno stanje, oziroma tudi naglo sodbo. Splošno razburjenje in nevoljo proti kralju je pomnožil ministrski svet, ki je brez parlamentarne dovoljenja zvišal kralju civilno listo za 10 milijonov

Socialna vprašanja.

Agraroi na Nemškem so sprva silno nasprotovali temu, da bi se poljedelski in gozdarski delavci pritegnili delavskemu invalidskemu zavarovanju. Mislilo se je, da bodo poljedelski delavci raje imeli sedanjo višjo plačo, kakor nado na invalidsko in starostno rento. Dejanski razvoj pa dokazuje, da baš poljedelski delavci ponajveč veliko bolj uživajo invalidsko zavarovanje kakor industrialni zavarovanci in da bi kmetkemu prebivalstvu mnogo škodovalo, ako bi se iz zavarovanja izločili proti dnini služeci sloji. Prvi zakon je naletel manj na odpor pri delavcih, kakor pri delodajalcih, ki so pod pritiskom razmer res čisto prisiljeni plačevati polne prispevke, ne da bi se mogli nadejati, da bi jim zavarovanci kasneje povrnili te prispevke. Pri reviziji zakona se je znova pojavilo stremljenje, poljedelske delavce izločiti, toda akcija agrarcev to pot ni bila tako živahna. Opirali so se pri tem na dejstvo, da izkazujejo zavarovani v pretežno kmetijskih okrajih neugodne ali vsaj manj ugodne uspehe kakor zavodi z večnoma industrialnimi zavarovanci. Ta rezultat pa je vpošteval novi zakon ter spremenil določbe glede razdelitve bremen vsakega posamnega zavoda in vseh skupaj.

Tozadevne skušnje na Nemškem so povzročile, da se namerava za Avstrijsko ustanoviti centrala na Dunaju, kjer se bo izvršila medsebojna kompenzacija raznih deželnih zavodov. Zahtevano izločitev kmetijskih delavcev pa je vlada kratkim potom odklonila že iz tega vzroka, ker bi ne bilo mogoče opravičiti državnega prispevka, ki bi v tem slučaju prišel v dobro samo delu delavstva. Na Avstrijskem se brez dvoma pritegnejo poljedelski in gozdarski delavci k invalidskemu in starostnemu zavarovanju zlasti vzpriedo sedanjega parlamenta, saj so se za to izrekli ne samo socialni demokrati in krščanski socialci, nego tudi agrarci.

Enaki poskusi kakor glede poljedelskih delavcev se delajo tudi glede malih rokodelskih obratov in poslov. Rokodelci bi ne imeli, tako se čisto naglašajo, posebne koristi od zavarovanja, ker postanejo pomočniki po navadi samostojni in ker bi potemtakem tvorili prispevki za pomožne osebe zgolj nepotrebno obremenitev. Trditelj, da postanejo zavarovanici, zaposleni pri rokodelcih redno samostojni, vobče ne odgovarja resnici, zakaj velik del pomočnikov prestopi kasneje k tovarniškemu obratu. Toda tudi v slučajih, ako prično pomočniki svoj obrt, bi ne bilo v njihovem interesu, ako bi se oprostili zavarovalne dolžnosti. Za te male poljetnike je prostovoljno zavarovanje velike važnosti; koristi zavarovanja si morejo pridobiti šele kasneje in bi jih morda ne bili nikdar deležni, ako bi se za nje že prej ne plačevali prispevki. Kar se tiče poslov, ni zanje zavarovanje vedno obremenitev, ker čisto plačujejo gospodarji sami popolne prispevke. Služkinje pa so varovane vsake škode, ker se jim že vplačani prispevki povrnejo, ako se omože.

Glede prostovoljnega zavarovanja se avstr. zakonski načrt docela nebičveno razločuje od nemškega zakona, da se torej v bistvu določbe enega krijejo z določbami drugega. Prostovoljno zavarovanje obsega: 1. samozavarovanje in 2. nadaljno zavarovanje.

1. Samozavarovanje: Vsi obratni uradniki, trgovski nastavljenici, učitelji, vzgojitelji itd., katerih redni letni zaslužek znaša več nego 2000, a ne več kakor 3000 mark; mali mojstri in podjetniki, ki imajo v službi samo dva delavca; delavci, ki delajo doma in ki niso podvrženi zavarovalni dolžnosti in končno vse osebe, katerih delo se plačuje samo s prosto preskrbo, se lahko zavarujejo pri državnem zavarovalnem zavodu ali pri kakšni priznani zasebni pokojninski blagajni, ako še niso prekoračili 40. leta. Določba nemškega zakona glede prve kategorije naravno odpade na Avstrijskem, ker se je uvedel pokojninski zakon za privatne uradnike.

2. Nadaljno zavarovanje: Osebe, ki izstopijo iz delavskega razmerja, ki je podvrženo zavarovanju, lahko prostovoljno nadaljujejo zavarovanje in morajo v tem slučaju sami plačevati vse prispevke.

Ker tudi pri prostovoljnem zavarovanju prispeva država, je v zakon sprejetih več določb, da se kolikor mogoče prepreči vsaka zloraba.

Kar se tiče finančnega temeljnega principa zavarovanja, določa avstrijski zakonski načrt, da morajo delavci in delodajalci plačevati enakomerne prispevke in da daje država določen prispevek 90 K k vsaki zapadli renti. To je drugi temeljni princip zakona, ki se naslanja na prisilno načelo.

Delavec je primoran, da se zavaruje in da plačuje polovico zavarovalne premije, delodajalec pa je prisiljen, da odtegne to polovico od delavčeve plače, drugo polovico pa pokrije iz svojih sredstev.

Dasi je bilo prvotno v načrtu, da bi se prispevki za rente enakomerno razdelile na vse tri kategorije: delavca, delodajalca in državo, da bi torej na vsakega odpadla ena tretjina, vendar se je opustila ta ideja, da bi se država obremenila z eno tretjino iz vzrokov, o katerih bomo kasneje govorili; vendar pa je ostalo pri načrtu, da morata delavec in delodajalec prispevati v enakih delih. Enakomerni prispevki se dajo samo tako razlagati, dokazovanje s številkami za to razdelitev pa se ne more podati in se tudi ni nikdar poskušalo. Invalidska renta se gospodarsko smatra kot nadomestilo za zmanjšanje delavne sile, ki je povzročila delo samo. To nadomestilo je torej treba zavzeti iz doneskov, ki izvirajo iz dela. Ker pa delavno razmerje ustvarja gotovo solidarnost med delavcem in delodajalcem, saj sta obadva udeležena pri dobičku, je povsem umljivo, da se tudi delodajalec ne sme odtegniti dolžnosti, da bi ne prispeval k nadomestilu za zmanjšano delavno moč delavca. Ne bomo raziskovali, ako se da v številkah izraziti razmerje, v katerem sta oba dela udeležena pri dohodkih, izvirajočih iz dela, vsekakor pa zahteva pravičnost, da prevzame tudi delodajalec primeren del onih

bremen, o katerih smo pravkar govorili, saj je vendar tudi v njegovem interesu, da se okrepi med njim in delavcem mirno in na zaupanju temelječe razmerje.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 3. julija.

— **Šustersi in Povše** sta imela v nedeljo v Unioni ustanovni shod „Kmečke zveze“ za ljubljansko okolico. Udeležba je bila pičila; medklicev, ki jih v „Slovenčevem“ poročilu kar grmi, ni nihče slišal, te so si poročevali vse od kraja izmislili. Dr. Šustersi je govoril v žargonu in duhu Boltatuga Pepeta s Kudeluga. Obsebi se razume, da je psoval, kar je mogel. Psovanje je Šustersiču element, drugega itak ne zna dosti. Njegov govor je zanimiv samo zaradi tega, ker iz njega spoznamo, kakšne intelektualne zmožnosti prisoja Šustersi svojim poslušalcem. Šustersi mora smatrati kmete iz ljubljanske okolice za same tepece, ker njegov govor je po obliki in po vsebini primeren samo za tepece. No, da ti kmetje niso sami tepec, to so pokazali že pri zadnjih volitvah, pri prihodnjih bo pa Šustersič lahko kaj doživel — če se bo sploh še kdaj upal kandidirati v ljubljanski okolici. Gospod Povše je govoril seveda dostojno. Vsebinska njegovega govora je pa taka, da jo mora slovenski kmet odločno obsojati. Gosp. Povše je govoril o kmetijskih koristih, a za kar se je potegoval, to odgovarja pač koristim graščakov, ogrskih in avstrijskih, nikdar in nikakor pa ne koristim slovenskega kmeta. Tako agrarci zdaj sploh delajo. Maligna kmeta bi radi pripravili do tega, da bi šel v boj za korist graščakov in zato mu skušajo vcepiti mnenje, da so koristi graščakov koristi kmetškega stanu. To pa ni resnično. Na Slovenskem imamo same male kmetije, interesi malih kmetov so pa nasprotni interesom graščakov. Našemu kmetu na pr. je čisto vse eno, ali je srbska meja odprta ali zaprta, Graščakom, ki rede na stotine glav živine, pa seveda ni vse eno. Niti za vinar ni pri nas poskočila cena živini zaradi tega, ker se je srbska meja zaprla; cene živine rasejo, ker je še za domači konsum premalo živine. Z žitnimi pridelki smo še na slabšem. Ko bi morali Slovenci živeti od žitnih pridelkov, kar jih rodi naša zemlja, bi morali stradati, da bi od lakote dobili tifus. Ogromna večina žita (ozir. moke), kar ga porabimo, je kupljena na Ogrskem. Če bi se ruska in rumunska meja odprla, bi padle cene na Ogrskem — nam bi pa to bilo v korist. G. Povše je, in to moramo pibiti, zastopal v svojem govoru koristi veleposestnikov, nikakor pa ne koristi slovenskih kmetov.

— **Peticije za slovensko vseučilišče in srednje šole** sta vložila: „Društvo slovenskih književnikov in časnikarjev“ in „Glasbena Matica“ v Ljubljani.

— **V ljudski kuhinji** se je izvršil „staatsstreich“. Dasi vlada ni uslišala Lampkovega protesta, dasi je bil redno izvoljen novi odbor, je stari odbor protipostavno obdržal se v oblasti, sprejemal nove člane, če so bili klerikali ter razpisal zopet občni zbor, na katerem je oklofutani in opljuvani Lampe dekretiral: mi smo mi, ergo ostanemo. Večje nepostavnosti še nismo doživeli, kakor je bil ta famozni občni zbor. Izvoljena je bila tudi gospa Kosova, zategadelj ostane še naprej pri koritu. Nekoliko bo na slabšem, ker „kasirja“ Stareta ne bo več imela. Pa si bode že vedela pomagati. „Slovenec“ bi rad celo zadevo na politično polje spravil, pa se moti. Nastop obračal se je edino proti gospe Kosovi in njenemu monopolu v ljudski kuhinji. Ta ženska svoj čas ni bila na dobrem glasu, svojega moža je živinsko trpinčila in ulica, v kateri je stanovala, se jo je sramovala. Dandanes je silno pobožna in zategadelj bodi vse pozabljeno. Tudi nas njena preteklost nič ne briga. Kar nas briga je samo to, da izkorišča pozicijo v „Ljudski kuhinji“ v svoje zasebne koristi. Kdor oskrbuje denar, ki je na-

menjen revežem, temu se hujskega ne more očitati, kakor da izrablja svoj položaj v svoje zasebne koristi. To sramotno očitanje pribijemo gospe Kosovi na čelo! V detajl se ne spuščamo. Naj nas toži! Če hočejo klerikali to žensko še dalje v „Ljudski kuhinji“ imeti, jim jo privoščimo. Stvar je le v toliko politična, da bi bil vsak naprednjak tepec, če bi za tako „Ljudsko kuhinjo“ še kaj dal!

— **Nemški narodni svet za Spodnje Štajersko** je v svoji zadnji seji izjavil, da se kar najodločnejše zavaruje proti slovenskim zahtevam po ustanovitvi slovenskih šol, češ, da te zahteve ne odgovarjajo kulturnim potrebam Slovencev, ampak da izvirajo samo iz želje, preplaviti nemško jezikovno ozemlje na Spodnjem Štajerskem s slovenskimi uradniki, in vsakovrstni obrtniki, da bi se tako utrdili v „nemških“ mestih in trgih Spodnje Štajerske in te zavzeli. — Kakor je šibko nemštvo na Spodnjem Štajerskem in se povsod samo umetno drži pokonci, tako jalovo je utemeljevanje njihovega zavarovanja. Vsak narod na svetu pusti svojemu sosedu, da se sme izobraževati, le nemški barbari pobijajo slovensko šolstvo. Kar so si Nemci pridobili, imajo vse samo vsled svoje brutalnosti in nasilnosti in krivično-ti. Njih moč pa ni večna in nemška slava v Avstriji temni, Slovan pa gre na dan: tudi Slovenci bomo dobili svoje vseučilišče in druge potrebne šole, pa naj bo potem Nemcem prav ali ne!

— **Tudi pri nas mora postati drugače!** Iz učiteljskih krogov slovenskega Štajerja se nam piše: Čas običajnih okrajnih učiteljskih konferencij je napočil. Nekateri teh skupščin so se že vršile. To ni bogve kaj, a nekaj pa je, kar nam pri tem že davnej teži srce. — Ob teh konferencijah naši gg. okrajni šolskinadzorniki svoja uradna poročila zgolj prednašajo — nemški. Čemu to? V Gradcu baje hočejo imeti tako! Dobro; pa naj okr. nadzorniki poročajo — če že mora tako biti — v Gradec nemško. A pri nas, sredi med zavednim slovenskim učiteljstvom, naj se pa poročanje vrši — slovensko! — Par nemčurčkom in vsiljenim nam nemškim učiteljskim osebam na ljubo pa bi oficijalen del konferencije moral biti nemški?! Kje je to postavno utemeljeno? To pa je povrh še tudi skrajno zapostavljanje našega jezika ter za nas Slovence na naših tleh silno žaljivo! Zato, ker izobražen Slovenec več razume, nego Nemec, se sme še žaliti! To je čudna logika! Če je bila doslej v veljavi, skrbimo, da ta veljava posihmal preneha: to zahteva naš narodni ponos! Da bi ravno Slovence moral biti povsod — Helot! — Tisti „lei lossen“ pustimo enkrat v stran ter postavimo se krepko v bran za svoje pravice! Kdor med nami slovenski ne zna, pa proč z njim! Nemški učitelj med nami, neznanjoč slovensčine, se ji mora priučiti! Radi peščice oholih nemških „kulturträgerjev“ pa naj mi poslušamo nemško poročilo! To ne gre in ne gre! Tudi tu mora postati drugače! — Gg. okr. šolski nadzorniki pa naj pokažejo, da so naši. Oni naj se vendar enkrat otresejo spon zastarelega običaja ter naj tisto uradno kljuse poženo tja, kamor že davno spada: v muzej za narodne abnormitete. Narodni učitelj.

— **C. kr. slovenščina na Koroškem.** Nemci trde, da je sedanja pisna slovenščina taka, da je priprost človek ne razume. No, pošteno pisno slovenščino razume vsak najpriprostejši slovenski kmet iz hribov, pač pa ne razume nihče kolobocije, kakršno pišejo izobraženi c. kr. nemški sodniki po Slovenskem in kakršna je n. pr. sledeča, ki jo priobčuje „Mir“ kot zapisnik o obravnavi pred okr. sodiščem v Dobrli vasi na Koroškem: „Glavna razprava pred c. kr. sodišču v Doberlivasi oddelek II dne 12. 6. 07 v Kazenski zadevi zoper I. I. zaradi žaljenja časti (§ 487, 488, 491) I. I. kot obdolženec Navzoči: Sod. pristav Kessler kot sodnik Anton Wesiak kot zapisnikar Friderik Seifritz kot zasebni tožitelj c. kr.

notar Schwarzl njegov zastopnik. Zatoženec se spozna dolžen da je zasebnega tožitelja na v kazenski ovadi omeniti način zares obdolžal, vendar ne zlovoljenem namenom, ampak le ker je bil pijan in zapeljan skoz lažnjive poročile v časniki Mir-a (O tej obdolžitvi lažnjivosti bomo še spregovorili besedico. Op. ured.) On zvidi praznost obdolžitve natanko, potegne taista nepogojno nazaj in zadosti za to spokorno prošnja za odpustčenje. Zastopnik zasebnega tožitelja izreče odstopiti tožbe, vendar le, če zatoženi sovršen zadostitev zagotovljeni izrek razstavi in taistega v časniki: Freie Stimmen, Bauernzeitung in v Mir-u na svoje stroške razglasi in vse dotečene kazenske stroške plača. Zatoženec izjavi, da je stem privoljen, podaja na to sledeči (častni izrek: Jaz podpisani I. I. v N. izrečem da od mene dne . . . v gostilnici A. B. v C. proti gospodu Friderik Seifritz, vlastelj na Miklavž dvoru, kot občinski predstojnik občine Sotaraves storjeni oponos: „da je on občina Sotaraves za zakupnik lova pokradil“ popolnoma nedokazano in ne res, obžalim da sem to skoz nič opravični oponos proti gospodu Friderika Seifritz storil, vzamem zato oponos nazaj in zahvalim se pri gospodu Seifritz, da je on z lepim od naprejšnih kazenskih sodnijskih preganjanj in kaznovanij moje osebe odstopil. je. I. I.“

— **„Z liberalci ne maramo sedeti skupaj“**, vpijejo vedno naši klerikali, češ, da so naprednjaki brezverci, pri katerih bi pobožni krščanski zastopniki izgubili vse svoje trdno katoliško prepričanje. Drugod se naprednjakov ne boje tako. Nemci so ravno kar ustanovili društvo za vzdrževanje in podporenje nemške narodnosti na Ogrskem. Oklic so podpisali znani liberalni profesor bivši celjski poslanec Pommer, duhovnik in krščansko-socialni poslanec Scheicher in Vsenemec Wastian. Pri nas seveda ne more nikoli priti do takega dela in je n. pr. na Štajerskem dr. Korošec komaj začeti „Narodni svet“ s svojim izstopom razbil. Potem se še čudimo, če Nemci v narodnem oziru dosejajo vedno lepih uspehov, mi pa ne!

— **Iz davčne službe.** Davčni pristav Franc Lunder je imenovan za davčnega kontrolorja, davčni pristav Henrik Kette pa za davčnega oficijala v X. činovnem razredu.

— **Imenovanje.** Računska podčastnika Matija Dolenc in Ivan Dermelj sta imenovana za namestniška kancelista in sicer prvi pri namestniškem svetu v Trstu, drugi pri okrajnem glavarstvu v Malem Lošnju.

— **Iz politične službe na Štajerskem.** Okrajni glavar dr. J. pl. Supanovich, vodja politične ekspoziture v Mozirju, je šel v pokoj. Premiščeni so: okr. nadkomisar Fran Bouvard pl. Chatelet iz Ptuj v Maribor, okr. komisar Ferd. Zo ffat iz Slov. Gradca v Celje, okr. komisar pl. Schönhofer iz Maribora v Slov. Gradec, namestniški koncipist dr. Jokesch iz Brežice v Losonc, nam. konc. praktikant dr. M. Ringel iz Losonca v Celje in kom. praktikant dr. Grossauer v Brežice. Srečni Slovenci, ki imajo take politične uradnike!

— **Spremembe v finančni službi na Štajerskem.** Finančni svetnik Fr. Furreg je premeščen iz Maribora v Gradec; v Maribor pride fin. tajnik dr. Al. Tschmelitsch Davčni oficijal Jak. Blažon je premeščen iz Weiza v Slov. Gradec, pristav Fr. Schuscha pa iz Konjic v Celje.

— **Odlikovanje.** Člani prostovoljnega gasilnega društva v Črnomlju gg. Karel Geltar, posestnik, Josip Jerman, gostilničar, Franc Schweiger, posestnik, Josip Mat. Skubic, gostilničar, Franc Kolbezen, posestnik, Ivan Stariha, posestnik, Ivan Jerman, posestnik, Martin Schweiger, posestnik, Ivan Geltar, zasebnik, Franc Lozar, posestnik, Josip Stariha, posestnik in Jakob Schweiger, posestnik in sodni oficijal — vsi v Črnomlju so dobili za 25letno zvesto službovanje častno svetinjo.

— **Okrajna bolniška blagajna.** Prejeli smo naslednje pismo: Z ozirom na notico »Okrajna bolniška blagajna ljubljanska« v štev. 148. Vašega cenjenega lista si usojam, prositi Vas, da blagovolite sprejeti sledeče pojasnilo: Sedanj provizorično načelnistvo okrajne bolniške blagajne slika moje službovanje tako, kakor bi bilo blagajni na škodo in kakor bi jaz ravnal svojevoljno. To pa nikakor ne odgovarja resnici, temveč z mirno vestjo lahko trdim, da sem opravljal svojo službo vedno tako, kakor mi je bilo ukazano in kakor sem mislil, da je blagajni na korist. Glavno, kar mi očita sedanji načelnik, je to, da nisem kontroliral vsakega bolnika. Ako bi bilo to očitano utemeljeno, bi bilo težko razumeti, da se je čulo pač mnogo pritožb zaradi prestroke kontrole, ne pa nasprotnih. Res je sicer, da nisem hodil k vsakemu bolniku na dom; to pa tudi ni bila moja naloga, temuč bi bilo to v mnogih slučajih neznožno nadlegovanje bolnikov. Ako je dokazano da je ta ali oni bolnik na smrt bolan in da mu škoduje vsako vznemirjenje, tedaj pač čut človečnosti brani, da bi se ga po nepotrebem nadlegovalo. Glede tega sem imel navodila, po katerih sem se strogo ravnal. Kontrolorske službe ne bi bilo mogoče opravljati, ako bi dobival kontrolor razne, morda tudi nasprotujoče si ukaze; zato je bilo sklenjeno — ne na tajni, temveč na redni seji, da mi ima ukazovati glede tega službovanja samo načelnik in pa zdravnik. Ko je bil izvoljen g. Camernik za načelnika, mi ni dal nobenih novih ukazov, torej je samo ob sebi umevno, da so veljali ukazi prejšnjega. — Tudi se mi potdika, da sem vodil seboj »neko dekle« in se hoče s tem obuditi mnenje, da sem to storil za svojo zabavo in tako zanemarjal službo. A tudi ta stvar je drugačna. Dvakrat se je pač peljala z menoj moja zaročenka, to se pravi: porabila je priliko za vožnjo, a šla je po svojih opravkih, jaz pa sem izvršil svojo kontrolo. Naznanil sem to tudi prejšnjemu načelniku, a ker mu ni bilo po volji, sem takoj opustil to. Voznik ni nikoli v mraku čakal po dolge ure name. Dve uri sta njemu določeni za počitek, a navadno se tudi teh ni porabila. Celo čas, ki sem ga rabil za lastno okrepčanje, sem si kratko odmeril; omenim pa, da ni predpisa, kdaj in kje smem kaj zaužiti. Zgodilo se je večkrat, da sem opravil službo v oddaljenejših krajih potem sem pa poslal voznika dom v in sem izvršil službo v bližini mesta peš. Dne 18. in 19. t. m. sem oba dneva kontroliral, in sicer prvi dan v šišenskem oddelku, drugi dan pa v Glincah, odnosno v celem pod Glincah spadajočem oddelku. Neresnično je, da bi bil kontroliral dne 20. t. m. samo dva bolnika. Mnogim bolnim članom je zdravniško dovoljeno, da gre do na zrak; ako se jih tedaj sreča na ulici, bi bilo nesmiselno, hoditi k njim na dom. Tudi ni resnično, da bi bil kakšnega bolnika, ako ni bil ravno na smrt bolan, popolnoma izpusil. Značilno za ravnanje proti meni je pač, da me je kontroliral načelnik nadzorniškega odseka v času, ko je bil sam bolan, ko torej ne bi smel opravljati dela, tembolj ker mu je vsled bolezni na nogi zdravniško prepovedan izhod. Dne 17. t. m. sem bil v Kranju po privatnem nujnem opravku; dne 19. pa sem opravljal ves dan službo za blagajno s tem, da sem raznašal vabila za občni zbor, kar ve tudi sedanji načelnik. Korektno torej ni očitanje, da sem z lenobo oškodoval blagajno. Naj pa še omenim, da osvetljuje gonjo proti meni nameravana odpoved, ki nasprotuje vsem določbam § 4. službenega reda. Ako se uvede proti uslužbenec disciplinarno postopanje, mora biti povabljen na vsako sejo disciplinarnega odseka, dobiti mora priložnost, da se zagovarja in voli si lahko zagovornika. Vsega tega ni bilo. Menim, da je tudi to značilno in da ni treba komentarja za tako ravnanje. — V Ljubljani, 2. julija 1907. — Z odličnim spoštovanjem — Anton Vičič.

— **Razstava za rokodelsko tehniko.** Obrtni pospeševalni urad c. kr. trgovskega ministrstva naznanja trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani, da priredi v jesenskih mesecih t. l. razstavo za rokodelsko tehniko. Namen razstave je, predočiti rokodelske obrate z času primernimi tehničnimi pripomočki ter pokazati tehniško in gospodarsko pospeševanje rokodelskega stanu po obrtnem pospeševalnem uradu c. kr. trgovskega ministrstva. Razstava se bo vršila v strojni dvorani obrtnega pospeševalnega urada na Dunaju ter se otvori dne 1. oktobra 1907. Prijave za razstavo je podati do 22. julija t. l. ravnateljskemu obrtno-pospeševalnega urada, kjer se dobijo tudi programi, določila, prijavni listi. Prosto-ri so razstavljalcem brezplačno na razpolaganje. Z razstavo so združena tudi primerna predavanja. Vstop v razstavo in k predavanjem je brez-

plačen. Da se manj premožnim rokodelcem obisk razstave in predavanj omogoči, se namerava rokodelcem nakloniti primerne potne ustanove, in sicer le onim prosilec, za katere so v razstavi važni, splošno še ne znani delavski pripomočki razstavljeni.

— **Odi kovanje.** Njena c. in kr. visokost presvetla gospa nadvojvodinja Marija Kristina je kot pokroviteljica deželnega in gospejnega pomočnega društva „Rdečega križa“ za Kranjsko blagovolila izreči s posebnimi pismi svoje popolno priznanje in najboljšo zahvalo za večletno delovanje v prid „Rdečega križa“. I. podpredsednici glavnega društva, gospej Antoniji Kosler, dalje predsedniku podružnice „Rdečega križa“ v Kranju, g. o. kr. okrajnemu glavarju Alfonzu Pirou, in tajniku te podružnice, g. o. kr. okrajnemu tajniku Adolfo Rohrmannu.

— **Družba sv. Cirila in Metoda** opozarja slovenske rodoljube na praznik sv. Cirila in Metoda. Spominjajo se teh naših posvetiteljev in jih časteč govori za našim Gregorčičem vsak zavedni Slovenec: „Oj hvala vama iz srca, ki jezik naš branila sta, naš jezik posvetila sta!“ V obrano naših narodnih svetinj pripo-roča se naša družba za Ciril in Metodov dar.

— **Zrelostni izpiti na c. kr. moškem učiteljsku v Ljubljani** so se vršili pod predsedstvom gosp. Šolskega svetnika dr. R. Junovicza dne 1. julija. Ustnega izpita se je udeležilo 31 gojencev IV. letnika. Od teh jih je naredilo izpit 25, med njimi eden z odliko, 2 imata ponavljalni izpit čez dva meseca in 4 so bili reprobirani za eno leto. — 2. julija so se začeli izpiti na c. kr. ženskem učiteljsku.

— **V konkurz** je prišla trgovka na Gomilskem v Savinski dolini Marija Javoršek.

— **Nova deželna palača v Gorici** bo stala na prostoru starega pokopališča.

— **Dva ruska visokošolca so aretirali** v Trstu in sicer 20letnega Štefana Smolenskega, filozofa na univerzi v Varšavi in 19letnega pravnika Ivana Spakovskega iz Volhinje. Izjavila sta, da sta zbežala v Avstrijo, ker sta se udeležila atentata na varšavskega guvernerja. Spakovski je tudi povedal, da je pristal socialno-revolucionarne stranke na Poljskem in da je izdeloval razstreljiva.

— **Poštni urad v Šent Vidu nad Ljubljano** je s 1. julijem uvrščen v II. razred.

— **Kres** bodo žgali jutri na predvečer praznika sv. Cirila in Metoda nekateri trgovski sodrujci na Golovcu, in sicer ne na tistem prostoru nad Hradskega vasjo, kakor običajno nego na svetu gospoda Frana Babiča nad vojaškim streliščem. Najbližji dohod do tistega sveta je po poti mimo strelišča na Dolenjski cesti.

— **Nemški šulferajn** je imel 29. in 30. m. svoj občni zbor v Mor. Schönbergu. Prišel je tudi minister Prade ter imel navduševalen govor. Družba ima blizu 1000 podružnic s 100.000 člani, vkljub temu pa so nabrali celo leto le 221.810 kron članarine, za 25.000 več kot prejšnje leto. V preteklem letu se je ustanovilo 157 novih podružnic, od teh na Štajerskem 20, na Koroškem 8, na Kranjskem pa 6. Le Tirolci so tako pametni, da niso hoteli ustanoviti nobene podružnice ter se je učiteljstvo z raznimi občinskimi zastopi vred izreko proti pomemčevalni in razdirajoči politiki družbe. Pohvaljeni pa so bili na občenem zboru naši Kovečarji, češ, da imajo skoraj v vsaki občini svojo podružnico. Šulferajn ustanovi v jeseni svoje šole v Velenju in v Hrastniku, razširi pa že obstoječe šole v Ljutomeru in Sladki gori pri Čmureku. Za ustanovitev nemške šole v Spodnji Šiški je družba žrtvovala visok prispevek, v Kočevju pa združuje dve šoli v kmečkih hišah. — Na občenem zboru se je tudi priznalo, da družba podpira mnogo učiteljev na javnih šolah.

— **Spoznali smo ga!** Iz Doba pri Domžalah se nam piše: Pri nas imamo gospoda, ki je doslej živel bolj sam zase. Sem in tja je pod psevdonimom Silvin Sardenko skoval kako neslano pesemko, sicer pa je miroval — do volitev. Tedaj pa je pokazal svojo zagriženost in svoj fanatizem. Nedavno ni hotel pri nekem pogrebu brati svesne maše, ker pripada mrtvečeva rodbina ljudem, ki se ne dajo voditi na vrvi. Sedaj pravi, da ne bo pustil neke šolske deklece k obhajilu, ako ne odpove službe v gostilni, kjer so volili po lastnem prepričanju. Ako ne bo nehal uganjati takih burk, skovali mu bomo tako pesem, da mu bo zvenela dolgo časa po ušesih.

— **Nesreča.** V Radniški vasi v Kostanjeviškem okraju je povozil težek voz 60letno Cecilijo Potnik in ji polomil več kosti.

— **Poskušan samomor.** Prostitutka Antonija Sentič v Trstu je izpila veliko množino strupa, vendar jo je hitra zdravniška pomoč še rešila pri življenju.

— **Gitarnica v Starom trgu pri Ložu** priredi dne 7. julija na vrtu gospe Pečetove veselico. Spored obsega koncert „Ljublj. seksteta“, prosto zabavo in ples.

— **S slope patrone se je igral** v Hrastniku 14letni posestnikov sin Jakob Primou. Prižgal je škatljico užgalice in držal z roko patrono nad ogujem. Pri tem je patrona eksplodirala in odtrgala fantu tri prste na roki.

— **Umrila** je v Ljubljani gospa Agneza Kirschner roj. Pichusch, soproga strojevodja v p.

— **Lokalni telefonski promet v Celju** se — kakor slišimo — otvori tekom meseca julija t. l. Tozadevne priprave so skoraj že gotove.

— **Kap je zadel** v Trstu dirigenta orkestra gledališča Fenice, Alfreda Grandija. Bil je v par minutah mrtev.

— **Vodstvo deželnega muzeja** priporoča glede kač pri pošiljavi več previdnosti; odpošiljajo se naj le v spiritu umorjene živali (predvsem velja to za strupene kače), ker nastanejo drugače lahko nevarne na pošti. Poslane živali ne smejo biti ranjene, stisnjene ali sploh poškodovane. Drugih plazilcev razven zadnjih označenih ne potrebuje in jih tudi ne kupi. Vodstvo ne rabi več modrasa, ker jih ima že zadostno število, ter ga tudi več ne kupi.

— **Letošnje vojaške vaje pri 3. voju.** Od 1. do 31. julija bodo bataljonske, od 1. do 18. avgusta polkovne vaje med 11. in 12. brigado, med 55. in 56. brigado pa od 1. do 23. avgusta. Od 24. do 28. avgusta bodo brigadne vaje. Veliki manevri se začno 30. avgusta. Do 2. septembra se jih bodo udeleževali sledeči oddelki: 11. in 12. brigada, bramborski polki 3, 26, 27 in lovski bataljoni 7 in 29. Pešpolk 7, bos. hercegovski polk 2, lovski bataljon 21, dve bateriji 3. top. polka in pol eskadrona 4. dragonskega polka bodo imeli od 1. do 13. julija vaje v transportu topov po gorovju brez cest. Rezervisti in nadomestni rezervisti se skličejo k velikim vajam na dan 19. avgusta. Dne 2. septembra morajo priti vse čete na Koroško, kjer se prične manevri. Dne 3. sept. je počitek. Od 4. do 7. septembra bodo cesarski manevri med 3. in 14. vojem. Dragonski polk 4 in huzarski št. 6 se ne udeležita teh manevrov. Pač pa se prideli 3. voju za ta čas dragonski polk št. 5.

— **Poljub in polento** je zahteval v Trstu 40letni delavec Peter Petenar od lastnice izkuha Marije Polano, seveda oboje zastoj. Ker pa ni dobil ni enega ni drugega, se je moč razjezil, skočil v izkuharico, ji raztrgal bluzo ter razbil šipe na oknih. Vročekrveža so aretirali.

— **Zažig.** V Marju pri Mariboru so aretirali 42 letnega Jurja Visočnika, ker je na sumu, da si je zažgal gospodarsko poslopje, ki je bilo vredno 800 K, a zavarovano za 3100 K. Visočnik je zelo v dolgeh.

— **Na c. kr. ženskem učiteljsku v Gorici** je napravilo vseh 35 gojencev zrelostni izpit. Z odliko za nemški in slovenski učni jezik gospi: Olga Tomšič iz Skopca, Gizela Jevšček iz Trsta in Marija Trdan iz Kanala; z odliko za slovenski učni jezik in v navadnim redom za nemški učni jezik gospi: M. Godina in Ana Macarol; z odliko za slovenski učni jezik gospi: Ivanka Lapanje, z navadnim redom za slovenski in nemški učni jezik gospi: Marija Žepič iz Gorice, Adela Šmid iz Zagorja na Štajerskem, Gabrijele Dekleva iz Gorice, Marija Novak iz Gorice, Marija Drašler iz Ljubljane in Ivanka Mozetič iz Pulja; druge z navadnim redom za slovenski učni jezik.

— **Kres** bodo žgali narodnjaki jutri zvečer v spomin praznika slovenskih blagovestnikov sv. Cirila in Metoda na hribu nad Česnovarjevo gostilno na Dolenjski cesti. Spuščale se bodo rakete, pelo se bo in grmeli bodo topiči. Po kresu bo prijateljski sestanek pri Česnovarju.

— **Preprečen ogenj.** Ko se je v nedeljo neki fant v Zagorju igral z bengaličnim ognjem, je padla goreča užgalica na slamnato šupo Franca Moteza. Takoj nastali ogenj so pogasili v najkrajšem času, sicer bi bil napravil velikansko škodo.

— **Zrelostni izpit na državni gimnaziji v Trstu** so napravili sledeči Slovenci: gg. Gorup Karel, Mihuletič Fortunat (z odliko), Perhavec Rudolf (z odliko), Purič Karel, Rebek Marij in Zalokar Vekoslav.

— **Slaba spričevala sta dobila** 10 in 13 letna sinova trg. poznika Antona Bariča v Trstu in zbežala v svet, ker sta se bala očetove palice. Upajo, da se vrneta še pravočasno domov.

— **Smrt valed neprevidnosti.** V Montoni v Istri je 18letna dekla Karolina Gec iz Trsta kurila s petrolejem tako neprevidno, da se ji je užgala obleka in da je dobila take opekline, da je umrla za njimi v tržaški bolnišnici.

— **S ceste.** Danes dopoldne sta se na Sv. Petra cesti splasila konja Rohrmanovemu hlapcu Ivanu Glavanu ter dirjala čez Marijin trg. Ko prideta v Wolfove ulice do hiše št. 6, sta z vsilo zadelo v tam stoječih premogarski voz in padla oba na tla. Druge škode pri tem ni bilo, kakor da se je en konj na zadnjih nogah nekoliko opraskal. — Ko je zjutraj ob sedmih hlapec Anton Hajrihar peljal na Dunajski cesti čez tir električne železnice s premogom naložen voz, je baš takrat pripeljal električni voz in zadel v Hajriharjevega s tako silo, da ga je prevrnil in se je prednji del voza zdrobil. Konjema in vozniku se ni ničesar pripetilo. Voz je bil last g. Josipa Turka in ima ta škodo do 100 K. — Ko se je peljal včeraj popoldne po Marije Terezije cesti s košom delavec Jožef Petrič, je skočil vanj neki pes in mu raztrgal hlače. Lastnik psa je znan.

— **Priporočljiva gosta.** Včeraj zvečer sta prišla dva pekovska pomočnika v Marčanovo gostilno na Rimski cesti. Ko jima je zlata kapljica zašla že v žile, sta si skočila v lase, potem pa je eden zgrabil za steklenico in svojega nasprotnika ž njo tako udaril po glavi, da ga je telesno poškodoval. Gostilničar je imel na steklenicah 3 K škode, sovražna si peka bode pa pobogalo sodišče.

— **Na policijskih oglasih** je razstavljena slika 22letnega zasebnega uradnika Siegfrieda Knopfa, kateri je na Dunaju ogoljufal neko zavarovalnico za 1400 K, potem pa neznanu kam odnesel pete.

— **Delavsko gibanje.** Včeraj se je oddejal za južnega kolodvora v Ameriko 41 Slovencev 35 Hrvatov in 20 Ogrov. 18 Slovencev je pa prišlo nazaj iz Heba.

— **Izgubljene in najdene reči.** Izgubil je železniški delavec Fran Cerar srebrno uro z dvojnatinim pokrovom in srebrno, okopno verižico. — Trgovski sluga Jernej Cajhen je izgubil prost bankovec za 10 K.

— **Izgubljena** je bila včeraj na potu od kavarna Evropa do kolodvora zelenkastorjava taška, v kateri so bili ključji, denarnica in vizitnica lastnice. Odda naj se pri lastnici v hiši, kjer je kavarna Evropa.

— **Meteor. mesečni pregled.** Minuli mesec rožnik je bil prav topel in zadosti moker. — Opazovanja na toplomeru dajo povpek v Celsijevih stopnjah: ob sedmih zjutraj 14.7°, ob dveh popoldne 23.6°, ob devetih zvečer 18.1°, tako, da znaša srednja zračna temperatura tega meseca 18.8°, za 1.0° nad normalom; največje 29.8° dne 23., najmanj 7.4° dne 5. Opazovanja na tlakomeru dajo 735.0 mm kot srednji zračni tlak t. m., za 1.0 mm pod normalom; najvišje 740.0 dne 27., najnižje 727.3 dne 1. — Mokri dni je bilo 13, padlo je pa 103.3 mm dežja, od katere vsote pride 33.0 mm samo na 23. — Nevihito smo imeli ob dveh, meglo ob 5 dnevih; med vetrovi so najbolj pihali južni. — Tekočega meseca mal-srpana pride luna dne 22. ob polnoči v zemljino obližje.

— **„Ljubljanske društvena godba“** priredi danes v hotelu „Lloyd“ (Sv. Petra cesta), društveni koncert za člane. Začetek ob polu 8. uri. Vstopnina za člane prosta, nečlani plačajo 40 vinarjev. — Jutri se vrši društveni koncert v hotelu „Ilijija“ (Kolodvorske ulice). Začetek ob polu osmih zvečer. Člani so prosti, nečlani plačajo 40 vin.

* **Najnovije novice.** Novi vinski zakon stopi v veljavo že po letošnji trgatvi.

— Velik požar so imeli v mestu Neunkirchen. Zgorela je tudi cerkev z samostanom.

— Splošni štrajk poljedelskih delavcev se začne 25. t. m. v Vzhodni Galiciji.

— Minister Marchet je zbolel za influenco.

— Pomotoma je ustrelil svojo ženo v Aschu bogati zasebnik Weinkauff, ker je v temi mislil, da so tatovi v hiši.

Gospodarstvo.

— **Mestna hranilnica ljubljanske.** Meseca junija 1907 je vložilo v Mestno hranilnico ljubljansko 956 strank 652.028 K 82 v, 843 strank pa dvignilo 473.022 K 48 v. V II. četrtletju 1907 se je dovolilo 67 prosilcem posojil na zemljišča v skupnem znesku 1,155,489 K, dočim se je 5 prošenj za 145.000 K odklonilo zaradi nezadostnega pokritja.

— **Ljubljanska kreditna banka.** Meseca junija t. l. se je vložilo pri „Ljubljanski kreditni banki“ na vložne

knjižice in na tekoči račun 1,509,043 K 94 v, vzdignilo pa 1,135,055 K 35 v. Skupno stanje vlog je bilo koncem junija t. l. 7,836,032 K 88 v.

— **Splošno kreditno društvo v Ljubljani.** Denarni promet meseca junija 1907: Sprejemki 168.626 K 95 v, izdatki 168.967 K 74 v., skupaj 337.594 K 69 v. Skupni denarni promet v I. polletju 1907: 3,303,087 K 70 v. Stanje hranilnih vlog in tekočega računa dne 31. junija 1907: 1,157,941 K 83 v.

— **Obrtne pomožne društvo** reg. zadr. z omeje. zav. v Ljubljani je imelo v mesecu juniju 1907. l. 203.825 K 63 v denarnega prometa, in sicer je bilo stroškov 100,438 K 45 v, dohodkov pa 104,451 K 66 v. Končno stanje meničnih posojil znaša 351,370 K 36 v, hranilnih vlog pa 275,020 K 05 v.

— **Kmetška posojilnica ljubljanske okolice,** reg. zadruga z neomejeno zavezo v Ljubljani. Bilanca z dnem 30. junija 1907. Aktiva: Gotovina 54,360 K 32 v, naložen denar 1,876,390 K 60 v, posojila 9,790,780 K 93 v, prehodni zneski 4,969 K 16 v, inventar 5378 K 24 v, zaostale obresti 31. dec. 1906 89,145 K 36 v, vrednostne listine 403,961 K 75 v, zadrugni dom 205,541 K 38 v, zadrugni hiši 133,470 K 96 v, zadrugno zemljišče 109,242 K 32 v. Pasiva: Deleži 26,072 K, hranilne vloge 12,122,338 K 23 v, rezervna zaklada 180,796 K 86 v, pokojninski sklad 19,749 K 46 v, predplačane obresti 31. dec. 1906 26,777 K 14 v. Upravno premoženje 12,673,241 K 02 v. Denarni promet 30,675,380 K 16 v.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj 3. julija. V poslanski zbornici se je danes vnela velika in strastna razprava o galiških volitvah. Sprožil jo je poljski socialdemokrat dr. Liebermann, ki pa govori slabo nemški. Govornik je ljuto napadal vladno in poljsko zlahtno ter navedel več eklatantnih slučajev kršenja volilne svobode. Za njim sta govorila Okunewki in zionist Stand. Seja še traja.

Dunaj 3. julija. Jugoslovanski klub je soglasno izvolil dr. Laginjo drugim načelnikom, v parlamentarno komisijo pa je izvolil še poslanca Baljaka in Biankinija.

Dunaj 3. julija. Jugoslovanski klub je izročil ministrskemu predsedniku baronu Becku spomenico, s katero ga prosi, naj v smislu pogodbenih zakonov na pogodbeno pogajanje povabi tudi delegate Hrvaške. To spomenico je podpisalo 150 državnih poslancev.

Dunaj 3. julija. Krščanski socialci so sklenili, da ne bodo vložili nobenega nujnega predloga in da tudi v zbornici ne bodo glasovali za noben nujni predlog.

Dunaj 3. julija. Načelniki kluba imajo v petek skupno sejo. Včeraj je bila pri ministrskem predsedniku baronu Becku deputacija češkega kluba, obstoja iz poslancev Klofača, Praška in dr. Hurbana, da interverira v zadevi protokolanja nenemških govorov.

Budimpešta 3. julija. V današnji seji poslanske zbornice so Hrvatje nadaljevali obstrukcijo in jo še raztegnili na zapisnik. Ko je bil prečitan zapisnik zadnje seje, so trije hrvaški govorniki v svojem jeziku grajali sestavo zapisnika. Seveda je bil ta odobren. Vložili so tudi več interpelacij v svrhu obstrukcije. Tuškan je interpeliral za radi odgovora, ki ga je dal ministrski predsednik Wekerle glede smeri vladne politike na Hrvaškem. Predsednik Justh je izjavil, da dobi Tuškan ob pol 3. pop. besedo za utemeljevanje svoje interpelacije. Več predlogov, naj dobi besedo prej, je Justh zavrnil in je posl. Paniću vzel besedo. Le tako je prišlo do glasovanja o železničarskem zakonu, za kateri gre boj. Naslov zakona je bil pri imenskem glasovanju sprejet in začela se je specialna debata o § 1.

Budimpešta 3. junija. Parlamentarno koalicijsko ministrstvo

Wekerle-Kossuth je v današnji seji poslanske zbornice abdiciralo kot parlamentarna vlada. Ob dvanajstih se je dvignil trgovski minister Kossuth ter izjavil, da vlada od predložene zakonskega načrta o železničarski službeni pragmatiki umakne §§ 2. do 58, k § 1. pa je stavil predlog, naj se ostale točke uveljavijo naredbenim potom. Vsled tega nepričakovane a vladnega koraka je bila presenečena vsa zbornica. Kossuthu je ploskalo samo par vladnih mamelukov, večina neodvisne stranke pa je bila naravnost frapirana, da je vlada stopila na čepolko pot protustavnosti. Hrvatski poslanci so Kossuthovo izjavo vzeli za največjo ravnodušnostjo na znanje Seja se je nato suspendirala. Madžari mislijo, da bodo s tem sredstvom udušili hrvaško obstrukcijo. Dasi večina neodvisne stranke ni zadovoljna s tem vladnim korakom, vendar se splošno sodi, da bo zbornica sprejela Kossuthov predlog in da bo na to zasedanje odgodelo.

Budimpešta 3. julija. Splošno se je opazalo, da med Kossuthovim govorom ni predsedoval Justh, marveč podpredsednik Rakovszky. Iz tega se sklepa, da Justh obsoja vladno nasilstvo.

Avstrijska specialiteta. Na želodcu bo chajočim ljudem priporočati je porabo pristnega „Mollevega Seidlitz-praska“, ki je preskušeno domače zdravilo in vpliva na želo dec kreplino ter pospešilo na prebavljanje in sicer z rastjočim uspehom Škatljica 2 K. Po postnem povzetju razpošilja to zdravilo vsak dan lekarnar A. MOLL, c. in kr. dvorni zalagatelj, DUNAJSKA, Tuchlauben 9. V lekarnah na deželi zahtevati je izrecno MOLL-ov preparat, zaznamovan z varnostno znamko in s podpisom. 5 16-9

Se dobi povsod!
Kalodont
neobhodno potrebno zobna Cremé
vzdržuje zobe čiste, bele in zdrave.

Proti prahajem, luskinam in izpadanju las

deluje najboljšje priznana
Tanno-chinin tinktura za lase

katera okrepuje lasišče, odstranjuje luske in preprečuje izpadanje las. 1 steklenica z navodom 1 krona. Razpošilja se z obratno pošto ne manj kot dve steklenici.

Zaloga vseh preizkušanih zdravil, medic. mil, medicinal. vin, specialitet, najfinejših parfumov, kirurških obvez, zveznih mineralnih vod l. t. d.

Dež. lekarna Milana Leusteka
v Ljubljani, Rasljeva cesta št. 1
poleg novozgrajenega Fran Jožefovega jubil. mostu. 10-27

Darila.

Upravništvu našega lista so poslali: **Za družbo sv. Cirila in Metoda:** Gospod Karol Završnik, učitelj v Dupljah K 340. Gosp. Herrisch v St. Petru na Krasu K 862, nabrano pri pečenju janca pri Ambrožičevem mlinu od gostov s Slavinje in St. Petra, ker se je „bum!“ premalo obnesel. Gosp. Josip Rohrmann, c. kr. notar v Cerknici K 16, mesto venca na krsto g. Frana Werlija v Cerknici. Gospod dr. Pogačnik v Cerknici 10 K, mesto venca umrlemu prijatelju Fr. Werliju. Skupaj K 3802. Hvala!
Za dijaško kuhinjo v Ljubljani: Dijač Rudolf Krašna, II. c. na c. kr. I. državni gimnaziji v Ljubljani, nabral in sam doležil K 490. — Lepa hvala!

Umrli so v Ljubljani.

Dne 28. junija: Makso Šacar, plekarjev sin. 6 mes. Hranilniška cesta 13. Božjast.
Dne 29. jun.: Mar. Mole, pekinja. 46 let. Karlovska cesta 30. Jetika.

V deželni bolnici:
Dne 25. junija: Ivana Bogataj, mestna uboga, 69 let, vsled raka v jetrih.

Meteorološko poročilo.

7. lista nad morjem 06.3 Srednji zračni tlak 736.0 mm

Julij	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v C°	Vetrovi	Nebo
2.	9. uv.	718.7	18.8	sr. Jug	jasno
3.	7. sj.	780.2	15.0	sred. zah	dež
3.	12. pop.	733.0	16.3	sr. szah.	sk. oblačno

Srednja včerašnja temperatura: 21.7° normala 19.2°. — Padavina v mm 3.9

Zahvala.
 Za vse dokaze srčnega sočutja ob smrti moje ljubljene soproge, gospe
 2201

Marije Molé
 posestnice

ter istotako za izkazano časteče spremstvo pokojnice k zadnjemu počitku, izrekan tem potom vsem sorodnikom, prijateljem in znanecem iskreno zahvalo. Predvsem pa se najsrčneje zahvaljujem sl. pevskemu društvu „Ljubljanski Zvon“ za prekrasno petje, kakor tudi vsem darovalcem prekrasnih vencev.

V Ljubljani, 3. julija 1907.

Franc Molé
 pekovski mojster in posestnik.

Zahvala.
 Povodom prerane smrti najine preljubljene, matere, gospe

Uršule Hočevar roj. Tomšič

se tem potom iskreno zahvaljuje vsem cenjenim sorodnikom, prijateljem in znanecem, ki so nam izrekli sožalje in ki so s svojo udeležitvijo na poti k večnemu počitku izkazali rajnici zadnjo čast.

Prisrčno se tudi zahvaljuje vsem blagorodnim gg. c. kr. uradnikom za izkazano sočutje in udeležbo pri pogrebu, cenj. gg. pevcem za ganljivo petje ter čislani rodbini Hribarjevi za njih nama veledušno izkazano pomoč in požrtvovalnost.

V Litiji, dne 2. julija 1907.

Žalujoca sinava Ivan in Alojzij Hočevar.

AGENTI

(tudi zasebniki) dober dohodek in izhajanje; niso srečke, ne knjige niti zavarovanje, pošlitate ponudbe pod šifro „Zukunft“ na anončno ekspedico Györi & Nagy, Buda Pešta IV. Magyarutca 8. 1887-9

Za igranje na klavir

ob nedeljah in praznikih se išče primerna oseba.

Ponudbe osebno v hotelu „Vega“ v Šiški. 2211-1

Z majhno glavnico

se lahko z ustanovitvijo izdelovalnice za žganje in likerje ustanovi dobra eksistenca. Navodilo, preskrbitev obrti in informacija zastonj. — Dopisi pod „Prva tvorniška firma“ na upravni. „Slov. Naroda“. 2199

Na Glincah št. 20 se zaradi prodaje posestva po znižanih cenah razprodaja 2209-1

vino in posoda.

Pokušajte na licu mesta ali po pošti. Naslov: Egid Jeglič, Ljubljana, Resljeva cesta št. 13.

Prodaja se 2208-1

blagajna

(Wertheimer) srednje velikosti, kakor tudi dve pisalni mizi, polica za pisma in več drugih stvari na Glincah „pri Bobenčku“.

Vprašanja na Egidija Jegliča v Ljubljani, Resljeva cesta št. 13.

Posamezni zvezki „Lj. Zvona“ in „Dom in Sveta“

se kupujejo v spopolnitev različnih letnikov. 2206

Kdor jih kaj ima, naj se obrne na Čitalnico v Vipavi.

S početkom julija t. l. se dajo v najem lepi in na najprometnejš. mestu stoječi prostori za prodajalno ob enem z opremo in stanovanjem v Metliki na Dolenskem št. 18.

Natančnejša pojasnila daje lastnik Janko Hranilović, trgovska poslovnica v Karlovcu na Hrvaškem. 2203-1

Sprejme se takoj blagajničarka.

Kje, — pove upravništvo „Slov. Naroda“. 2210

Ob vsakem vremenu. Jutri, 4. Julija 1907 v hotelu „Ilirija“ koncert

Ljublj. društvene godbe. Začetek ob 8. uri zvečer.

Samo pristna goriška in različna vina

se točijo najceneje

Goriškem vinotoču
 Ljubljana
 Stari trg 13.

203-27

Ces. kr. avstrijske državne železnice.

Izvod iz voznega reda.

Veljaven od dne 1. maja 1907. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. žel.:

4-58 zjutraj. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Trbiž (Samo ob nedeljah in praznikih od 2. junija do 8. septembra.)
 7-05 zjutraj. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Gorica, Trst d. ž., Trbiž, Beljak, Celovec.
 7-07 zjutraj. Osebn. vlak v smeri: Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.
 9-05 popoldne. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Beljak, Celovec, Praga. (Samo od 1. junija.)
 11-40 popoldne. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Gorica drž. žel., Trst drž. žel., Beljak, Celovec, Trbiž.
 1-05 popoldne. Osebn. vlak v smeri: Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.
 3-45 popoldne. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Gorica drž. žel., Trst drž. žel., Beljak, Celovec, Praga, Trbiž.
 7-10 zvečer. Osebn. vlak v smeri: Rudolfovo, Kočevje.
 7-35 zvečer. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Beljak, Celovec, Praga, Trbiž.
 10-40 ponoči. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Gorica drž. žel., Trst drž. žel., Beljak, Trbiž.

Dohod v Ljubljano juž. žel.:

8-37 zvečer. Osebn. vlak iz Straže-Toplic, Rudolfovega, Kočevja.
 8-45 zvečer. Osebn. vlak iz Trbiža, Prage, Celovca, Beljaka, Gorice drž. žel., Trsta drž. žel.

C. kr. ravnateljstvo državnih železnic v Trstu.

Več delavcev

med temi tudi delavca za gips, se sprejme takoj v tovarni za umetno kamenje S. Unterhuber, Ljubljana, Dunajska cesta 71. 2173-3

Sprejemem takoj dva pridna fanta

za vajenca v špecerijako trgovino. Zahteva se 5 razredna ljudska ali pa druge šole. 2204-1

J. Krajnc v Kranju.

Odlukovana Prva kr. tvornica klavirjev
 Ljubljana
 Hilsnerjeve ulice 5 Blizu Gradišča
Rudolf A. Warbinek

Jamstvo 6 let.

Ekspert v vse dežele.

Priporoča svoje prve vrste, za vsa podnebja solidno narejene pianine, klavirje in harmonije tudi samogigralne

za gotov denar, na delna odplačila ali naposodo.

Poprave in uglaševanja se izvršujejo točno in računijo najceneje. 1706 8

Največja tvornica na jugu Avstrije.

„SLAVIJA“

vzajemno zavarovalna banka v Pragi.

Rez. fondi: 34,788.837-76 K. Izplačane odškodnine in kapitalije 87,176.383-75 K.

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica nase države z vseskozi slovensko-narodno upravo.

Vsa pojasnila daje: Generalni zastop v Ljubljani, čigar pisarne so v lastnej bančnej hiši v Gosposkih ulicah šte. 12.

Krasno kolo

še čisto novo, z avtomatičnim zvonom, se jako nizko proda na Radočkova cesti št. 2 v Ljubljani. 2197

Po dogovoru se proda

lepo posestvo

1 uro od Ljubljane, z več orali njiv, travnikov, gozda, z gostilno, pravico za žganjetoč, trgovino s špecerijakim blagom in zeljem. 2170 2

Naslov pove uprav. „Slov. Naroda“.

Meščanski hotel „Lloyd“.
 Danes, dne 3. Julija t. l.

KONCERT

Društvene godbe za člane.

Nečlani plačajo 40 vinarjev. K mnogobrojnemu obisku vabi

Karel Tausers,
 restavrater.

2202

Pozor letoviščarji!

V najkrasnejši legi Gorenjske se odda za letošnjo poletno sezono elegantno meblvano

stanovanje

obstoječe iz 5 sob, kabinje, lepega senčnatga vrta in vseh drugih potrebnih pritliklin. Krasen razgled! Vsa živila se dobivajo v hiši.

Vpraša se pri gosp. Dragotinu Fakinu, Ljubljana, Slomškove ulice št. 16. 2090-4

Zdravilišče in vodno lečišče

Prospekte pošilja zastonj dr. Rud. Wackenreiter

konališče Kamnik na Kranjskem.

Pozor!

Ako zemljišče ali obrt

vsake vrste, hotel, vilo, gostilnico, graščino, opekarnico, sanatorij itd. itd. v mestu ali na deželi želite hitro in diskretno kupiti ali prodati, ako iščete hipotekarnega posojila ali soudeležbe, se zaupno obrnite na renomirano

Prvo zemljiščno upravo
 (Erste Realitäten-Verwaltung) 2200

na Dunaju, VIII., Albertgasse 30.

Prve vrste, strogo reelno, kulantno, največje in strokovno podjetje. Generalni zastopnik Mayer, sedaj v Ljubljani, v hotelu „pri Maliču“. Obisk in informacije brezplačno. Nič provizije, nič pristojbin.

Sprejme se takoj več dobrih šivilj.

Hilsnerjeve ulice št. 12, I. nadstr. 2192-2

Dijake

iz boljših rodbin v zame za prihodnje šolsko leto na hrano in stanovanje izobrazena rodbina. 2144-2

Kje, — pove upravništvo „Slov. Naroda“.

Skladišče

in veliko podstrežje za skladišče se da z novembrom v najem na Dunajski cesti št. 12. 2023-6

Poizve se pri lastniku Ivanu Mathianu starejšem.

Hiša v Ljubljani

blizu glavnega trga, dvonadstropna, od treh strani prosta, z lepo, veliko let obatoječo prodajalno, pripravna za vsako obrt in ki se obrestuje po odbitku vseh stroškov z dobrimi 5%, se iz proste roke ceno proda.

Več v upravništvu „Slov. Naroda“. 1962-7

Staro železo

baker, svinec in mednino kupuje po najvišjih cenah

Fr. Štupica
 v Ljubljani, 1084-25

Marije Terezije cesta šte. 1 in Valvasorjev trg šte. 6.

Postaja c. kr. drž. železnic, 1 1/4 ure od Ljubljane

Vse vodno zdravljenje (sistem Priessnitzev in Kneippov, solne kopeli, ogljikovkisle in elektriške kopeli, zdravljenje s suhim vročim zrakom, masaža, zdravilna gimnastika in elektroterapija.

Zmerne cene. 1092-18

Odprto od 1b. maja do 15. oktobra.

„SLAVIJA“

vzajemno zavarovalna banka v Pragi.

Rez. fondi: 34,788.837-76 K. Izplačane odškodnine in kapitalije 87,176.383-75 K.

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica nase države z vseskozi slovensko-narodno upravo.

Vsa pojasnila daje: Generalni zastop v Ljubljani, čigar pisarne so v lastnej bančnej hiši v Gosposkih ulicah šte. 12.

Hutter & Schrantz deln. dr.
 Dunaj, VI., Windmühlgasse 20.

1885-5

OGRAJE, PLOTOVI K PARKOM ZA DIVJAČINO, BODEČA ŽICA, ŽIČASTI MODROCI, ŽELEZNE POSTELJE.

PRORAČUNI ZASTONJ.

Delniška družba združenih pivovaren Zalec in Laški trg

Specialiteta:

izborno pivo. črno pivo „Salvator“.

Zaloga v Spodnji Šiški. — Telefon šte. 187. 1454-18

Pešljatvo na dom sprejema restavrator gosp. E. Križnik „Narodni dom“, Ljubljana. (Štev. telefona 82.)

SVETOVNOSLAVNI FERNET-BRANCA

trrdko FRATELLI BRANCA v MILANU
EDINE IN IZKLJUČNE LASTNICE TAJNOSTI O PRIPRAVLJANJU
JE NAJUSPEŠNEJŠA ŽELODČNA GRENČICA NA SVETU!
Neutrpljiva v vsaki družini! Dobiva se v vsaki boljši delikatesni
trgovini in v vsaki kavarni.

Gimpel

pride drugi teden.
J. N. L.

V gostilni „pri Zvezdi“ v Ljubljani
se pristna dobra dolenska in bizeljska vina
zaradi velike zaloge točijo ceneje.

Znižane cene za vina čez ulico.

Vdani

P. Krisch.

Les! kupuje po najugodnejših cenah proti
gotovini, franko Ljubljana, državni
kolodvor Šiška postavljen
Parožaga Deghenghi v Ljubljani
in sicer!

Vrsta	Debelost v cm	cena za kub. mtr.	Debelost v cm	cena za kub. mtr.	Debelost v cm	cena za kub. mtr.	Dolgost v metrih
hrastov les	od 30-60	K 38-	od 26-29	K 30-	od 19-25	K 26-	od 3-4 metre
smrekov les	od 30-60	K 20-	od 26-29	K 18-	od 19-25	K 16-	4 metre
mecesnov les	od 30-60	K 24-	od 26-29	K 20-	od 19-25	K 18-	4 metre
borov les	od 30-60	K 19-	od 26-29	K 17-	od 19-25	K 15-	4 metrc
jelkov les	od 30-60	K 18-	od 26-29	K 16-	od 19-25	K 14-	4 metre
bukov les	od 30-60	K 17-	od 26-29	K 16-	od 19-25	K 14-	2,25 in 4,50 m
hrastove deske	28 mm debele,	2 do 4 metre	dolge	la K 55-,	lla K 45-,	llla K 35-	m ²
bukove	28 mm	2	4	la K 35-,	lla K 30-,	llla K 20-	m ²
hrastove frize	28 mm debele,	25 do 50 cm	dolge	la K 2,50,	lla K 2-,	llla K 1,80	m ²
bukove	28 mm	25	50 cm	la K 1,40,	lla K 1,10,	llla K 1-	m ²

Nikdar se ustaviti

— to je moje stalno stremljenje. Zaradi posebnih prednosti pri izdelovanju perila morem naročila za damsko in moško, otroško in posteljno perilo v prav kratkem času izvrševati vrlo dobro in ceno. Cenjene dame naj se o lepi izvedbi in nizki ceni perila prepričajo samo z enim poizkusom in gotovo ostanejo naročnice še naprej. Kjer pa izdelujejo perilo doma, tam priporočam svoje dobro platno, bombažasto blago, švicarske vezenine, namizne prte, serviete, kavne garniture, brisače, žepne robce itd. Nogavice moške in ženske po prav nizkih cenah, bluze, modrci, ovrtnice se razprodajajo prav ceno.

Z odličnim spoštovanjem 1080-15

ANTON ŠARC

specialna trgovina za belo blago
in nevestinske opreme
na Sv. Petra cesti št. 8.
Šivalnica na Sv. Petra nasipu št. 7.
Čistilnica za perilo
v Kolodvorskih ulicah št. 8.

Gumasto blago

higijenske, kirurške in
tehniške gumaste cevi
vseh vrst, povoščno
blago in linolej, kilni
pasovi, pasovniki, noga-
vice za krčne žile in pa
— vsi predmeti za bolniško postrežbo —

M. Gál

TRST, Corso 4. GORICA, Corso Verdi 11.
2126-3

Popravila in preoblike točno in cenovno.

Popravila in preoblike točno in cenovno.

Najcenejše
solničnike in dežnike
domačega izdelka priporoča
JOSIP VIDMAR
Ljubljana
Pred školijo 19, Stari trg 4,
Prešernove ulice 4. 27

**Pred
nakupom**
si ogledjte velikansko 27
**sukneno
zalogo**
R. Miklauca
v Ljubljani, Špitalsko
26 ulice št. 5.
**Ostanki
pod ceno!**

Vid Bratovž
Sv. Jakoba nabrežje 25
priporoča cenj. občinstvu
iz mesta in z dežele ka-
kor tudi ženinom in ne-
vestam 206-27

svojo veliko zalogo; razno- vrst- nega

pohištva
po najnižjih cenah.

Razpis.

Služba občinskega tajnika

pri županstvu v Postojni z letno plačo 1440 kron je razpisana. Službo bo nastopiti s 1. avgustom t. l. Pismene prošnje, iz katerih naj bo razvidno dosedanje službovanje in usposobljenost posameznih prosilcev, je vložiti najdalje do 10. julija 1907 pri županstvu v Postojni.

Prosilci, ki so poleg občinskega tajnikovanja tudi večji hranilničnega knjigovodstva, imajo pred drugimi prednost.

Županstvo postojnske občine,

due 1. julija 1907.

G. Pikel, župan.

2176-3

C. kr. priv.
občna zavarovalnica
Assicurazioni Generali v Trstu
ustanovljena leta 1831.

Jamstveni zakladi znašajo nad 300 milijonov kron.
451-6
Poslovni izkaz
zavarovalnega oddelka na življenje

	meseca junija 1907	od 1. januarja 1907
Vložilo se je ponudb	1392	9947
za zavarovano vsoto	K 10,053.373 61	K 85,917.031 92
Izgotovljenih polie je bilo	1255	8687
za zavarovano vsoto	K 8,801.530 93	K 77,491.560 32
naznanjene škode znašajo	K 790 338 40	K 4,451.143 15

Razpis.

Za zgradbo vodovoda v vasi Petelinje, občina Št. Peter, politični okraj Postojna, na 24.000 kron proračunjena dela in dobave se bodo oddale potom javne ponudbene obravnave.

Pismene, vsa dela zapopadajoče ponudbe z napovedbo popusta ali doplačila v odstotkih na enotne cene proračuna naj se predložijo

do 16. julija t. l. ob 12. opoldne

podpisane županstvu. 2198-1
Ponudbe, katere morajo biti kolkovane s kolkom za eno krono, doposlati je zapečatene z nadpisom: „Ponudba za prevzete gradbe vodovoda v Petelinjah“.
Ponudbi mora biti dodana izrečna izjava, da pripozna ponudnik stavbne pogoje po vsej vsebini in da se jim brezpogojno vkloni.
Razen tega je dodati kot vadij še 5% stavbnih stroškov v gotovini ali pa v pupilarnovarnih vrednostnih papirjih po kurzni ceni.
Podpisano županstvo si izrecno pridrži pravico, izbrati ponudnika ne glede na višino ponudbene cene, oziroma če se mu vidi potrebno, razpisati novo ponudbeno razpravo. Končna odobritev oddaje je pridržana deželnemu odboru kranjskemu.

Načrti, proračun in stavbni pogoji so na ogled v občinski pisarni.

Županstvo Št. Peter na Krasu,

due 2. julija 1907.

Karbolinej Avenarius

Mavec (Gyps)

za stavbe in kiparje kakor tudi za vsako drugo obrt,

Vse vrste olja in mazila za stroje
kakor tudi olje proti prahu
priporočam po tvorniških cenah

Adolf Hauptmann, Ljubljana

tovarna oljnatih barv, firneža, laka in kleja. 2131-3

Svoji k svojim!

Kdor rabi traverze in železniške šine za oboke, strešno lepenko, bičje za strope, pločevino za strehe, okove za okna in vrata, pumpe in cevi za vodo, vino in gnojnico naj se obrne na trgovino z železnino 1085-25

Martje Terezije cesta 1
zraven Figabirta

FR. STUPICA v LJUBLJANI

Valvazorev trg št. 6
nasproti Kršk. cerkve

Edino tam se dobi vedno sveži portland in roman cement iz slovečih tovarništvov, kovčke in trbovaljake, mreže in žica za ograje, travniške brane, plugi, štedilniki, tehtnice, čistilnice za žito, oprava za mlekarne ter vse poljedelske orodje.

Glavno in edino zastopstvo za celo Kranjsko pa zadnji poljedelski razstavi v Zagrebu s prvimi darilom odklovanih slamosreznih, mlatilnic in gepeljnov. Amerikanski stroji za kožo in obračanje mrve vedno v zalogi.

Svoji k svojim!

